

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut sociologických studií

Bakalářská práce

2013

Tereza Váchová

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut sociologických studií

Tereza Váchová

**Vztahy v seriálech a seriály ve vztazích.
Analýza souvislosti sledování romantických seriálů a
představ o vztazích**

Bakalářská práce

Praha 2013

Autor práce: **Tereza Váchová**

Vedoucí práce: **Mgr. Michal Kotík**

Rok obhajoby: **2013**

Bibliografický záznam

VÁCHOVÁ, Tereza. *Vztahy v seriálech a seriály ve vztazích aneb Analýza souvislosti sledování romantických seriálů a představ o vztazích*. Praha, 2013. 49 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut sociologických studií. Katedra sociologie. Vedoucí diplomové práce Mgr. Michal Kotík.

Abstrakt

Následující práce se zabývá výzkumem souvislosti mezi sledováním romanticky laděných seriálů a tím, zda divák chová nefunkční představy o vztazích. Text vychází z Bandurovy sociálně-kognitivní teorie a jeho observačního učení. Dle těchto by diváci, kteří v seriálech sledují stále se opakující vzorce chování ve vztazích, měli tyto vzorce přejímat a následně je implementovat do svého chování. Vztahy jsou zde míněny pouze vztahy romantické povahy vedoucí potenciálně k partnerství nebo až manželství či jiným formám legalizovaného soužití. Nefunkční představy a metodologie pro jejich zjišťování jsou převzaty od Epsteina a Eidelsona. Práce také přejímá základní předpoklad, že seriály tyto představy opravdu prezentují. Hypotéza byla ověřována pomocí dotazníku přejatého od Epsteina a Eidelsona, který byl zkrácen. Výsledky hypotézu potvrzují částečně, a to pouze v některých kategoriích definovaných Epsteinem a Eidelsonem. To může být způsobeno nízkým věkem respondentek a sklonem k idealizaci vztahů především v oblastech, kde samy nemají dostatek zkušeností.

Abstract

Following study deals with research of correlation between romantic TV series viewing and holding dysfunctional relationship beliefs. The text is built on Bandura's social-cognitive theory and his theory of observational learning. Based on these theories, viewers that are presented relationship behavioral patterns over and over again should accept these patterns and implement them into their own behavior. In the text relationships are defined as relationships of romantic nature leading to potential partnership or later marriage and other legally accepted forms of relationships.

Dysfunctional beliefs and methodology have been taken from Epstein and Eidelson's RBI (Relationship belief inventory). The study also embraces the assumption that TV series actually present these dysfunctional beliefs. The hypothesis was examined with the help of RBI questionnaire. This hypothesis was confirmed partially. It was proven that respondents hold dysfunctional beliefs in some of the categories defined by Epstein and Eidelson. That might be caused by low age of the respondents and their lack of experience which leads to idealism where relationships are concerned. This is mostly visible in areas where respondents do not have enough experience of their own.

Klíčová slova

Seriál; vztahy; přesvědčení; láska; romantika; televize

Keywords

TV Series; television; beliefs; love; romance; relationships

Rozsah práce: 81 650

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 1.1.2013

Tereza Váchová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu své práce Mgr. Michalu Kotíkovi za užitečné rady a vedení. Také děkuji vedoucímu mého bakalářského semináře Mgr. Martinu Hájkovi, Ph. D. a kolegům z bakalářského semináře.

Institut sociologických studií

Projekt bakalářské práce

Televizní seriály jsou fenomén, který se v posledních padesáti letech stal nedílnou součástí moderní společnosti. I přes to, že do dnešního dne je na seriály pohlíženo jako na pokleslou zábavu dam středního věku, je jejich publikum mnohem rozsáhlejší. Staly se předmětem konverzací napříč generace. Televizní průmysl své umění zdokonalil natolik, že téměř každý si najde svůj oblíbený seriál a pravidelně usedá před televizní obrazovku pro další nadílku dramatu.

V současné době už ale na seriály nemůžeme pohlížet pouze jako na televizní médium. S příchodem internetu a online sledování se totiž způsob sledování seriálů výrazně změnil. Díky tomu je možné sledovat desítky dílů seriálu za sebou, což popírá častou domněnku, že televizní diváky láká k obrazovkám příjemná pravidelnost (Livingstone, citováno v Griffiths, 1995). Na druhou stranu se zesiluje efekt tzv. cliff-hangerů, který diváky nutí pouštět si další a další díly.

Ale i přes masivní nárůst online sledovanosti seriálů tvoří tento produkt majoritní podíl televizního vysílání. A také odůvodněně. Televize je součástí téměř každé české domácnosti a věrní fanoušci seriálů se na svůj oblíbený díl podívají v televizi s chutí kdykoli.

Předběžné cíle práce

Cílem práce je tedy zjistit, co způsobuje, že fanoušci seriálů stále usedají k televizním obrazovkám, popř. počítačovým monitorům, a hltají další a další příběhy o osudech imaginárních postav.

Nejdříve je nutné zjistit, co ovlivňuje sledovanost seriálů obecně, předpokládám, že v tomto směru mají velký vliv vnější faktory ovlivňující život diváků. Jejich současná nálada a životní situace, pracovní vytíženost a jiné koníčky.

Z konkrétnějšího pohledu mě ale bude zajímat, jaké parametry seriálů lákají diváky k obrazovkám nejvíce. Například přítomnost oblíbeného herce, prostředí, ve kterém se seriál odehrává a přítomnost silné hlavní postavy, ať už mužské, či ženské.

Na základě mých zjištění se následně pokusím vyvozovat souvislosti, které tyto parametry mají se současným stavem vztahů ve společnosti a jakou roli seriály hrají v životech svých fanoušků.

Teoretické pozadí

Za úspěšností seriálů byla hledána spousta faktorů, například podle Livingstonové:

Pravidelný a častý přenos; cílenost na převážně dámské publikum, vysíláno přes den a v podvečer; téměř neměnné obsazení, během let si získávají věrné publikum; levná produkce, zabývají se běžnými činnostmi a odehrávají se v uzavřených komunitách / rodinách; simulují reálný čas a události; 'cliff-hangery' zajišťují oddanou sledovanost; zaměřují se na dámské charaktery a „ženské“ či domácí problémy (Livingstone, citováno v Griffiths, 1995)

Už z tohoto výčtu je vidět, že se podstata seriálů změnila a rozšířila. Hlavní ženské charaktery v žádném případě nejsou charakteristické pro dnešní seriálovou produkci, stejně tak děj se zdaleka netočí pouze okolo domácích problémů. Právě naopak, úkolem velkého množství dnešních seriálů je odvést diváky od jejich reality a problémů. Na druhé straně je toho docíleno tím, že divákovi ukážou problémy a situace, které se v jejich životě nikdy nestaly a které jim buď předvedou, že jejich problémy jsou naprosto triviální, či naopak jim promítnou jejich vysněnou realitu.

V dnešní, slovy klasika, době „tekuté lásky“ jsou totiž seriály útekem od reality všedních vztahů do světa „a žili šťastně až na věky“. Naproti koncepcím vztahů jako je *top pocket relationship* (Bauman, 2003: 21), kde základem vztahu je hodně racionality a už méně citů, seriály udržují obraz romantické lásky se vším všudy. Ukazují divákům jejich nejdivočejší sny, které v naší „tekuté modernitě“ (Bauman, 2000) nelze uskutečnit, protože rozhodně nejdou ruku v ruce s emocionální nejistotou a „pomíjivostí vztahů“ (Bauman, 2003). Podstatou seriálové lásky je právě její trvalost a nezničitelnost. Cílem je ukázat divákovi, že i přes všechny problémy a nefungující vztahy reálného světa právě on (nebo ona) najdou tu „pravou lásku“ stejně jako hlavní hrdina.

Celkově se tedy chci zaměřit především na souvislosti romantické lásky a nedostatek citového vyžití jako faktor ovlivňující sledovanost seriálů.

Metodologie

Potřebná data hodlám získat pomocí dotazníkového šetření a následnou analýzou. Dotazníkové šetření také chci doplnit rozhovory s „experty“ z řad fanoušků, tzn. například provozovatele webů a fór fanoušků. Šetření chci provádět především

v komunitě fanoušků seriálů, kteří mají širokou základnu na internetu. Považuji totiž za bezpředmětné toto téma zkoumat mezi lidmi, kteří seriály nesledují.

Výzkum samozřejmě podpořím výzkumem literatury na dané téma, která je v tomto případě především zahraniční, protože v ČR byl podobný výzkum na teoretické úrovni zpracováván pouze okrajově. Pracovat budu samozřejmě i s daty českých televizních stanic.

Seznam základní literatury

- ANGER, D. C. *Other Worlds, Society Seen Through Soap Opera*. Peterborough, Ont. : Broadview Press, 1999
- BAUMAN, Z. *Liquid Love*. 1st ed., Cambridge : Polity, 2003
- HOBSON, D. *Soap Opera*. Cambridge ; Malden, MA : Polity, 2003
- MORGAN, M.; SHANAHAN, J. *Television and its Viewers: Cultivation Theory and Research*. Cambridge: Cambridge University Press, 1999
- CHATER, K. *The Television Researcher's Guide*. Radlet: BBC Television Training, 1992
- ASAMEN, J.K.; BERRY, G.J. *Research Paradigms, Television, and Social Behaviour*. Thousands Oaks: SAGE Publications INC, 1997
- TAY, J.; TURNER, G. *Television studies after TV : understanding television in the post- broadcast era* London ; Routledge, 2009
- SLAVÍČKOVÁ, V. *Sociologický výzkum televizního chování. Faktory ovlivňující dobu strávenou sledováním televize*, diplomová práce, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2011
- HENDERSON, L. *Social issues in television fiction*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2007
- GRIFFITHS, M. „Why are soap operas so popular“ (1995) na <http://www.aber.ac.uk/media/Students/lmg9301.html>, navštíveno 20.6.2011

Obsah

ÚVOD.....	2
1.TEORETICKÁ ČÁST.....	3
1.1. LÁSKA A JEJÍ DEFINICE	3
1.2. BANDUROVA TEORIE SOCIÁLNÍHO UČENÍ	5
1.3. PROSTATICKÁ PAMĚŤ LANDSBERGOVÉ	7
1.4. MODERNÍ VZTAHY	8
1.5. DOSAVADNÍ ZJIŠTĚNÍ	10
1.5.1. Výzkum přesvědčení o vztazích v souvislosti se sledováním soap oper	11
1.5.2. Výzkum vnímání reálnosti zobrazení lásky v televizi	12
1.5.3. Výzkum souvislosti sledování televize a chování a postojů adolescentů k randění	12
1.5.4. Výzkum souvislosti sledování romantických médií a víry v předurčené spřízněné duše.....	13
2. VÝZKUMNÁ OTÁZKA	14
3. METODOLOGIE	16
3.1. ZÁKLADY PRO TVORBU METODOLOGIE	16
3.2. ANALÝZA DAT	18
4. VÝSLEDKY	19
4.1. POPIS VZORKU.....	19
4.2. VÝSLEDKY PRO KATEGORII PŘESVĚDČENÍ „NESOUHLAS JE DESTRUKTIVNÍ“	19
4.3. VÝSLEDKY PRO KATEGORII PŘESVĚDČENÍ „ČTENÍ MYŠLENEK JE PŘEDPOKLÁDÁNO“	22
4.4. VÝSLEDKY PRO KATEGORII PŘESVĚDČENÍ: „PARTNEŘI SE NEMOHOU ZMĚNIT“	23
4.5. VÝSLEDKY PRO KATEGORII PŘESVĚDČENÍ „SEXUÁLNÍ PERFEKCIONISMUS“	25
4.6. VÝSLEDKY PRO KATEGORII PŘESVĚDČENÍ „POHLAVÍ JSOU ROZDÍLNÁ“	27
4.7. VÝSLEDKY PRO KATEGORII PŘESVĚDČENÍ „JE JEN JEDEN JEDINÝ“	29
4.8. VÝSLEDKY PRO KATEGORII PŘESVĚDČENÍ „LÁSKA VŠE PŘEKONÁ“	30
4.9. ANALÝZA SOUVISLOSTI MEZI DOBOU STRÁVENOU SLEDOVÁNÍM SERIÁLŮ A PŘESVĚDČENÍMI O VZTAZÍCH.....	31
5. INTERPRETACE VÝSLEDKŮ.....	31
ZÁVĚR	35
SUMMARY	36
POUŽITÁ LITERATURA.....	38
SEZNAM PŘÍLOH.....	41
PŘÍLOHA Č.1	42
PŘÍLOHA Č.2	45
PŘÍLOHA Č.3.....	47
4.7. VÝSLEDKY PRO KATEGORII PŘESVĚDČENÍ „JE JEN JEDEN JEDINÝ“	58
4.7. VÝSLEDKY PRO KATEGORII PŘESVĚDČENÍ „LÁSKA VŠE PŘEKONÁ“	58
4.9. ANALÝZA SOUVISLOSTI MEZI DOBOU STRÁVENOU SLEDOVÁNÍM SERIÁLŮ A PŘESVĚDČENÍMI O VZTAZÍCH.....	59

Úvod

„Televize je centralizovaný systém vyprávění příběhů.“ (Gerbner, Gross, Morgan, Signorielli, 1989: 18) V dnešním globalizovaném světě se televize takřka stává členem naší domácnosti. Obracíme se k ní pro radu, pro aktuální informace, pro oddych. Je těžké si představit, že jsme schopni téměř nepřetržitě přijímat informace z tohoto zdroje bez toho, aby nás ovlivnily. Z mnoha žánrů, které televizní vysílání nabízí, vyčnívá především seriálová produkce – téměř donekonečna vyprávěný příběh. Nejenom díky jejich „příjemné pravidelnosti“ (Livingstone, citováno v Griffiths, 1995) se diváci vrací k jednomu dílu za druhým a vstřebávají další a další informace a vzorce, které seriály ukazují.

Studium vlivu médií říká, že sledováním obrazů a informací, které nám televize prezentuje, následně tyto vzorce přejímáme a implementujeme do svého hodnotového systému a vzorců chování (Bandura, 2002). Prostřednictvím jakýchsi prostatických vzpomínek jsme schopni analyzovat neznámé situace a hledat jejich řešení (Landsberg, 2004). Na základě těchto teorií se v následující práci snažím prokázat, že seriály mají vliv na své fanoušky. Vzhledem k tomu, že vztahy a manželství jsou častým tématem dějových linií seriálů (Signorielli, 1991: 121) se pokusím tuto souvislost prokázat právě pomocí problematiky vztahů. Budu zjišťovat, jestli fanoušci seriálů mají nefunkční představy o vztazích.

V průběhu zpracování práce jsem oproti svému původnímu záměru odklonila od sledovanosti seriálů k více sociologickému náhledu na tuto problematiku. Stále se věnuji vztahům prezentovaným v romantických seriálech, ale nezaměřuji se na divácké chování z hlediska sledovanosti, ale na souvislost sledování seriálů a toho, jak diváci nahlíží na reálné vztahy. Toto téma je oproti původnímu více specificky zaměřené a lépe zpracovatelné.

V první části své práce podporuji svůj výzkum teoretickým pozadím. Zaměřuji se na lásku a moderní vztahy nahlížené významnými sociology, jako jsou Sternberg, Giddens a Bauman. Toto je důležité z hlediska definice partnerských vztahů, se kterými budu dále pracovat. Navazuji na Bandurovu sociálně-kognitivní teorii v souvislosti s mas-médií. Ta silně podporuje mou hypotézu, že sledování seriálů souvisí s přesvědčeními o vztazích. V další jeho teorii observačního učení, vycházející z teorie sociálně-kognitivní, zachází Bandura o krok dále a tvrdí, že obrazy, které vidíme v médiích, implementujeme nejenom do svých přesvědčení a hodnot, ale tím i následně do svého chování. Věnuji se také dalším autorům, kteří se tímto tématem zabývali.

Další část mé práce je věnována dosavadním zjištěním v oboru. Uvádím několik důležitých výzkumů, které byly provedeny a z jejichž výsledků vycházím. Druhá polovina práce je věnována popisu metodologie a výzkumu samotnému.

Vzhledem k časové omezenosti a finanční nenáročnosti budu tuto souvislost zjišťovat pomocí dotazníku založeného na metodologii Epsteina a Eidelsona. Tito dva autoři se věnovali studiu manželských a partnerských vztahů a přesvědčení, která vedou k narušování těchto vztahů a k jejich možnému ukončení. V rámci své studie vyvinuli dotazník, který zjišťuje respondentova přesvědčení o vztazích. Tyto následně rozdělují do pěti kategorií po osmi otázkách. Další část dotazníku vytvářím na základě screeningu moderních seriálů a výběru přesvědčení, která jsou v nich často prezentována.

Dotazník budu distribuovat pomocí internetu nejenom z důvodu nenáročnosti tohoto způsobu, ale také kvůli tomu, že fanoušci seriálů se sdružují na internetových stránkách fanklubu a fórech.

1. Teoretická část

1.1. Láska a její definice

Největší štěstí, které život může nabídnout, je přesvědčení, že jsme milováni. (Victor Hugo) Láska, slovo skloňováno od počátku věků. Od Šalamounovy písně až do dnešních dní je toto téma námětem (nejen) největších klasiků světové literatury. Láska však nemá u všech stejnou definici, vyvíjela se v průběhu věků a dále se vyvíjet bude. V současné době je láska a mezilidské vztahy na ní založené předmětem zkoumání mnoha vědců, neurovědci¹ počínaje a sociology konče. Pro tuto práci je láska klíčovým termínem, který budu používat v souvislosti se vztahy. Budu nahlížet vztah jako spojení dvou osob založený na partnerské lásce. Tento termín je ovšem problematický, je tedy nutné přesněji definovat jeho význam. K tomu použiji triangulární teorii lásky Roberta J. Sternberga publikovanou v časopise Psychologické revue v roce 1986.

Sternbergova teorie je založena na předpokladu, že láska se může skládat ze tří složek, podle toho, jaké složky jsou nebo nejsou v lásce přítomny, a jak silně jsou zastoupeny, můžeme rozlišit, o jaký typ lásky se jedná. Tato teorie se tedy nezabývá pouze láskou romantickou, ale také mateřskou, sourozeneckou, přátelskou a všemi

¹ Např. studie Lucy L. Brown (*Departments of Neurology and Neuroscience, Einstein College of Medicine, Bronx, New York*) ve své studii Reward, Addiction, and Emotion Regulation Systems Associated With

dalšími. Tyto tři složky jsou *intimita, vášeň a rozhodnutí/závazek* (Sternberg, 1986: 119), z těch je sestaven trojúhelník, ve kterém intimita tvoří vrchol trojúhelníku, vášeň levou základnu a závazek pravou základnu. Intimitou Sternberg rozumí pocity blízkosti, propojenosti a porozumění, ze kterých následně vzejdou v milujícím vztahu pocity vřelosti. Vášeň je ta složka, která vytváří „romanci“, to, co způsobuje fyzické reakce, jako je zrychlené bušení srdce, nepravidelné dýchání, zkrátka fyzická složka vztahu. Jako rozhodnutí, nebo závazek vnímá Sternberg skutečnost, že se rozhodneme vztah udržet, být v něm zapojeni a závazek vztah neopouštět. Čili složku, která většinou vede k manželství (tamtéž: 119).

Tyto tři komponenty se velice liší především v ohledu toho, jak moc jsme si jich vědomi a jak se proměňují v čase. Pokud se podíváme na vrchol trojúhelníku, tedy na intimitu, je to prvek, který se vyvíjí postupem času, tím, kolik s tím druhým strávíme času, jak dobře se poznáme, jaké máme „spojení“, intimita má tendenci se s časem prohlubovat. (tamtéž: 120) Na druhou stranu, vášeň je v tomto ohledu jejím přesným opakem. Je to většinou první věc, kterou k dotyčnému pocítujeme, tzv. láska na první pohled, oni *motýlci v břiše*, které cítíme, když si na druhého vzpomene, jsme si tohoto pocitu velice dobře vědomi (tamtéž: 120), i když, jak Sternberg konstatuje, je si našich pocitů často více vědomé okolí, než my sami (tamtéž: 124). V průběhu času má vášeň tendenci se vytrácet a přenechávat místo oběma dalším složkám. Tímto se dostáváme k rozhodovací složce, čili k závazku. Jedná se o složku naprosto vědomou, na rozdíl od intimity, kterou si často nemusíme uvědomovat. Závazek vzniká ve většině případů až po delším čase, kdy ve vztahu jsme a často je založen na obou předchozích složkách (tamtéž: 120).

Vášni se ve svých dílech zabývají i Giddens a Bauman. Bauman ji nazývá touhou a považuje ji za destruktivní a ničivou. „Touha ničí svůj objekt a sama sebe v procesu.“ (Bauman, 2003: 10) Giddens používá termín *vášnivá láska*, amour passion, v podobném kontextu. Považuje ji, na rozdíl od lásky romantické, za univerzální fenomén, přítomný ve všech kulturách. Upozorňuje nicméně, že nikde není amour passion považována za dobrý základ vztahu (Giddens, 1992: 38). Mýty mnohých kultur dokonce odrazují od takových vztahů pomocí příběhů, které jedince, kteří *vášnivé lásce* podlehlí, odsuzují k zániku (tamtéž: 39).

Z výše uvedeného vyplývá, že na základě těchto tří složek a jejich zastoupení ve vztahu můžeme rozlišovat velké množství typů lásky. Sternberg uvádí základních osm

typů. První je *neláska*, to znamená, že ani jedna ze tří složek není přítomna, jedná se o klasické každodenní interakce, které v nás nezanechají hlubší pocity, tj. například vztah k sousedovi a ke známým. Druhé je *zalíbení*, to nastává v případě, že je přítomen pouze aspekt intimity. Takový vztah můžeme mít k blízkým přátelům. „Cítíme pocit blízkosti a vřelosti vůči druhému, ale nepocítíme vášně, ani potřebu dlouhodobého závazku.“ (Sternberg, 1986: 120) V případě *poblouznění*, či jinými slovy „lásce na první pohled“ je přítomna pouze složka vášně. Pocítujeme vzrušení v blízkosti druhého, ale postrádáme jakoukoli intimitu, nebo pocit závazku. Samostatný pocit závazku vede k tzv. *prázdné lásce*, často se toto stává konečnou fází manželství, kdy ve vztahu schází vášně i intimita a zůstává pouze vůle a závazek vztah udržet (tamtéž: 121). *Romantickou láskou* Sternberg nazývá vztah, ve kterém je vášně i intimita, ale schází dlouhodobý závazek. *Přátelská láska* je kombinací intimity a závazku, toto bývá základem manželství, kdy se složka vášně už vytratila a zůstává silné a stabilní přátelství. Třetí možnou kombinací je *pošetilá láska*, kombinace vášně a závazku postrádající intimitu, bývá příčinou spontánních manželství, která mnohdy dlouho nevydrží (tamtéž: 121). Ideální variantou, které se mnozí z nás snaží dosáhnout, je *dokonalá láska*, nebo jinak úplná láska. Jedná se samozřejmě o kombinaci všech tří složek (tamtéž: 121).

Ve své práci se zaměřuji na všechny výše zmíněné lásky, kromě první varianty, tedy *nelásky*. Vztahem budu nazývat jakékoli spojení dvou lidí, které potenciálně vede k partnerství dvou osob, popřípadě takový vztah může vést až k manželství či dalším variantám právně formalizovaného soužití. Nebudou mě zajímat každodenní interakce, které takový potenciál nemají. Další podmínkou pro mou definici vztahu je to, že alespoň v některé fázi vztahu byla přítomna složka vášně. Tím mohu eliminovat vztahy čistě přátelské, či příbuzenské. Nebudu rozlišovat mezi sexuální orientací, základem pro mě je vztah jakýchkoli dvou osob, který splňuje výše uvedené požadavky.

1.2. Bandurova teorie sociálního učení

Je téměř nemožné otevřít knihu, přečíst si článek pojednávající o lásce, či vztazích bez toho, aby autor neodkazoval ať už na klasická, nebo méně známá díla světové literatury, filmu, televizní produkce, popřípadě hudební tvorby.² Není tedy divu,

² Srov. A. Giddens *The Transformation of Intimacy*, 1992, hned v první kapitole odkazuje na román Juliana Barnes *Before she met me*, stejně tak Zygmunt Bauman ve svém díle *Liquid Love* v prvním odstavci používá citace Baudelaira, dále pak odkazuje na Mozartova Don Giovanniho, dílo Milana Kundery a další.

že shrnuto jedním slovem *zábavná média* jsou často předmětem zkoumání v souvislosti s láskou a vztahy. Vznik romantické lásky, jak tvrdí Giddens, šel ruku v ruce se vznikem románu (Giddens, 1992: 39). Romantická láska se stala narativem v životě jednotlivce, dala mu strukturu a stala se hlavní dějovou linií života. Hlavním příběhem se staly události lásky a vztahů, které člověk v životě prožil (tamtéž: 39). Ačkoli došlo od doby vzniku romantické lásky k velkým proměnám, láska stále zůstává páteří příběhu života jedince. V případě manželství, či déle trvajících vztahů je základem pro společnou historii (tamtéž: 45).

„Příběhy jsou, svým způsobem [...] zrcadla. Používáme je, abychom si vysvětlili, jak svět funguje, nebo také nefunguje.“ (Gaiman, 2009: 9) Příběhy byly používány jako učební prostředek od nepaměti. Báje a pověsti o bozích znázorňovaly ideál lidství. Jak píše Bandura, „lidé jsou sebe-organizující, proaktivní, sebe-reflexivní a sebe-regulující, nejenom reaktivní organismy tvarovány a provázeny událostmi v okolí, nebo vnitřními silami.“ (Bandura, 2002: 121) Jinými slovy, lidé o sobě přemýšlejí, přemýšlejí o svých činech a o svých životech, ale nejenom to, přemýšlejí i o zážitcích druhých, či zprostředkovaných a uvádějí je do konfrontace se svými vlastními postoji a hodnotami. Naše osobnost je tak formována přímými, ale i nepřímými zážitky (tamtéž: 121). Díky naší schopnosti symbolizace dokážeme přejímat zprostředkované zážitky a pomocí kognitivních procesů rozhodnout, co z nich převezmeme a jakým způsobem tento zážitek dosadíme do našich vlastních postojů, hodnot a následně i do chování a jednání. (tamtéž: 122) Skrz takto získané poznatky jsme schopni třídit své zážitky a využívat je, abychom se vyznali ve vztazích ve svém životě a rozšiřovali tak znalosti těchto vztahů pomocí zdroje informací získaných přímo i nepřímo (tamtéž: 123).

Příběhy nejsou důležité pouze pro naše fungování v rámci vztahu, ale pro vytváření naší identity samotné. Podle Giddense i podle Baumana je naše identita z velké části vytvářena naší existencí ve vztahu a reflexí našeho chování v něm (Giddens, 1993). „Není pravda, že některé z mých jedinečných hodnot se odráží v člověku, kterého jsem si *já* [...] vybral [...]? V oslňujícím jasu vybraného i má vlastní záře najde svůj vlastní obraz.“ (Bauman, 2003: 18) Člověk, kterého si vybereme, se stává zrcadlem naší vlastní identity. To samozřejmě může mít i opačný efekt v případě negativních vlastností našeho protějšku, které se na nás, alespoň z našeho pohledu, odráží též (tamtéž: 18). Zde přichází na řadu příběh, pomocí vyprávění o našich akcích jsme schopni zpětné sebereflexe a zhodnocení našich činů. Tímto způsobem si

dokážeme uvědomovat sami sebe a o svém jednání přemýšlet a následně ho upravovat (Katrňák, 2000: 310).

1.3. Prostatická paměť Landsbergové

„Pravda nemusí mít nutně oporu ve skutečnosti. Legendy a sny jsou stínové pravdy, které přetrvávají dávno poté, co pouhá fakta zpráchnivějí a propadnou se do zapomnění.“ (Gaiman, 2005: 21) Jinými slovy ony zprostředkované zážitky nemusí někdo *doopravdy* prožít. Jak tvrdí Landsbergová, v dnešním globálním světě, kde jsou smyšlené příběhy na našem denním programu, se paměť proměnila a skrze smyšlené příběhy získáváme tzv. prostatické vzpomínky, které mohou ovlivnit naše subjektivní názory, či klidně politické postoje (Landsberg, 2004: 2). Podívejme se na hlavní zápletku seriálu *Dollhouse*³ režiséra Josse Whedona. V nedaleké budoucnosti vznikne technologie, která umožní vymazat originální osobnost a nahrát místo ní osobnost složenou ze vzpomínek několika dalších osob dohromady. Děj se centralizuje okolo jedné z „loutek“ - tedy lidí, propůjčující své tělo pro nahrání cizích osobností - jménem Echo. Samozřejmě, jak už to v příbězích bývá, síla originální osobnosti Echo nakonec zvítězila nad všemi cizími osobnostmi nahranými do jejího mozku. Nicméně i po tom, co se Echo rozpomněla na své *originální* vzpomínky, její implantované, můžeme použít termín Landsbergové, *prostatické*, vzpomínky jí zůstaly a nadále výrazně formovaly její osobnost. Ačkoli tento příběh je silně nadsazen, můžeme jej použít jako metaforu pro teorii Landsbergové. Echo si uvědomovala, že vzpomínky nejsou reálné, že ona sama je neprožila, nicméně neubránila se tomu, aby informace, které z těchto vzpomínek získala, neformovaly její další chování. Stejně tak i přesto, že my víme, že událost, kterou jsme viděli ve filmu, není reálná, neubráníme se tomu, použít scénář situace pro zhodnocení okolností, pokud se v podobné situaci vyskytneme, či pokud se rozhodneme (Bandura, 2002), že by nám informace z této *nereálné* situace mohly být užitečné.

K tomuto přispívá forma - slovy Adorna - *pseudoreality*, která je navozována prezentací příběhů v nám blízkém a reálném prostředí. Příběh odehrávající se v „baru u nás v ulici“ nás uvádí do stavu spřízněnosti s příběhem. Díky používání nespecifických budov, místností a kostýmů můžeme příběh situovat téměř kamkoli (Adorno, 1954: 229). Autor nahlíží nicméně na problematiku vlivu médií obecněji než například Landsbergová, vliv médií považuje za esenciální, nepochybuje o tom, že diváci přijímají

³ V Čechách vysíláno pod názvem *Dům loutek* na stanici Prima Cool

vzorci a představy uváděné v médiích (Adorno, 1954), nicméně jeho tvrzení „co je důležité v masových médiích není to, co se stane v reálném životě, ale spíše pozitivní a negativní „vzkazy“, předpisy a tabu, které divák vstřebává identifikací se s materiálem, který sleduje“ (tamtéž: 232). Poukazuje na náhled založený nikoli na konkrétním příběhu, který vidíme, ale na celkovém pocitu, který si z něj odneseme. Příběh je zde tedy prostředkem, ne konkrétním poznáním, které si odneseme.

Vzhledem k tomu, že média jsou natolik rozšířená, že je téměř nemožné se jim vyhnout (tamtéž: 215), obracíme se při hledání řešení na své vzpomínky získané jejich prostřednictvím, a to především ve věcech lásky, ať už tedy vědomě nebo nevědomě. Protože „kdyby už člověk nemohl důvěřovat básníkovi, že mu dá rozumnou radu, komu jinému by mohl?“ (Gaiman, 2008: 222)

1.4. Moderní vztahy

„Podobu moderního partnerského vztahu formuje proces sebeotevření se, který vytváří pouto intimity a pokládá základy romantické lásky.“ (Katrňák, 2000: 314) Intimita zdá se být tím klíčovým slovem pro základní fungování vztahu. Sternbergem je definována jako pocity blízkosti a porozumění, vedoucí následně k pocitům vřelosti (Sternberg, 1993: 119). Nicméně, jak jím bylo také dosti jasně řečeno (tamtéž: 120) intimita se vyvíjí postupem času, nejdříve se k ní pár musí dostat. Klasický vztah tedy začíná zamilovaností, či jinými slovy sexuální přitažlivostí (Katrňák, 2000: 314). Ačkoli sexualita není hlavním tématem mé práce, je potřeba alespoň do určité míry zmínit její roli v existenci vztahů, protože tvoří jejich nedílnou součást a je jednou z hlavních překážek jejich správného fungování a jedním z častých důvodů ukončení vztahů (Epstein & Eidelson, 1982: 716).

Ona sexuální přitažlivost, či jinými slovy vášeň (Sternberg, 1993), touha (Bauman, 2003), či amour passion (Giddens, 1993) jsou hnacím motorem především začátku vztahu a tím, co často v pozdější fázi vztahu schází (Sternberg, 1993: 120). Oproti minulosti, kdy základem pro úspěšné manželství bylo, že žena (před uzavřením sňatku) neměla sexuální poměr s nikým jiným než se svým manželem, je dnes přirozené a dokonce vítané, že partneři vstupují do manželství, či do vztahu vybaveni sexuálními zkušenostmi (Giddens, 1993: 6). Jak říká Katrňák, „jsme nositeli našich sexualit“ (Katrňák, 2000: 311) a naše osobnost je často odvozována od toho, jak je definována naše sexualita. Toto samozřejmě jde ruku v ruce s vývojem rovnocennosti mezi

pohlavími. Jak tvrdí Giddens „ženy už nadále nesouhlasí s mužskou sexuální dominancí a obě pohlaví se musí vyrovnat s následky“. Ačkoli předpokládáme, že rovnocennost pohlaví je v moderní společnosti samozřejmostí, domněnka, že pohlaví jsou rozdílná a že jsou si navzájem záhadou, zde existuje odedávna (Giddens, 1993: 47). Toto přesvědčení samo o sobě nicméně vztahu spíše ubližuje, protože v krizových situacích navozuje domněnku, že není možné je vyřešit, protože partner opačného pohlaví nemůže náš postoj pochopit a tudíž je nemožné dojít ke kompromisu (Epstein & Eidelson, 1982: 716).

Dá se říci, že sex není nutně *součástí* vztahu, ale vztahem samotným. Dokáže existovat sám o sobě a je souzen na základě toho, jestli přináší potěšení (Bauman, 2003: 45). Jakožto stavební jednotka vztahu tedy jeho kvalita ovlivňuje celkovou kvalitu vztahu jako takového. Eidelson s Epsteinem uvádí přesvědčení, že člověk musí být perfektní sexuální partner jako jedno z pěti hlavních nefunkčních přesvědčení, která často vedou k problémům ve vztahu, či k jeho úplnému ukončení (Epstein & Eidelson, 1982: 716).

Důležitost sexu a sexuality je bezesporu součástí postupného vývoje partnerských vztahů, které jsou v současné době poprvé udržovány samy o sobě. Poprvé v dějinách nejsou vztahy uzavírány jako výhodné smlouvy zajišťující partnerům - a především potom ženě - sociální a ekonomickou stabilitu. S vývojem ekonomické a sociální nezávislosti jedinců jsou vztahy vystaveny tomu, že partneři jsou spolu, protože chtějí, ne proto, že spolu být musí. Toto Giddens nazývá „čistým vztahem“, vztahem, který existuje sám pro sebe (Giddens, 1993). Bauman v tomto ohledu zachází ještě dále a vyzvedává „tekutou racionalitu“ moderních vztahů, kde jakýkoli závazek a láska se stávají příteží (Bauman, 2003: 10-37).

V tomto typu vztahu plně vyniká význam intimity a otevření se tomu druhému. Cestu k takovému vztahu nazývá Giddens „výpravou“, na jejímž konci čeká nalezení sama sebe skrz poznání toho druhého (Giddens, 1993: 45). Intimitu považuje za základ podoby současných vztahů, které se vyvinuly z původní romantické lásky a které nazývá „splývající láska“⁴. Splývající láska je „aktivní, podmíněná láska“, která svou podstatou popírá původní podmínky romantické lásky, tedy že náš partner je „jen ten jediný“ a že s ním budeme navěky věků. Tvrdí, že díky tomu se proměňuje hon za tou správnou osobou na hon za tím správným vztahem (tamtéž: 61). Takový vztah předpokládá, že se jeden otevře druhému a dojdou do bodu naprosté intimity, že jeden

skvěle zná vlastnosti toho druhého a na základě tohoto poznání vzájemně dospějí k příslibu vztahu, který vydrží až donekonečna. Čili příslibí si, ať už vyslovený, či nevyslovený závazek. Nicméně na rozdíl od minulosti, nekonečné trvání vztahu už není považováno za samozřejmost. Je výhodou splývající lásky a čistého vztahu, že může být kdykoli ukončen. Proto je zapotřebí onen závazek (Giddens, 1993: 137; Sternberg: 1993). Tímto jsou na vztah kladeny mnohem větší nároky než dříve. Sdílení společné historie a života se střetává se stále existující individualitou jedinců.

Nicméně Katrňák ve své esejí s Giddensem polemizuje a tvrdí, že v současné době už vztahy nejsou založeny ani na intimitě a na historii a identitě jedince, či na jeho vlastnostech, nicméně na tom, co spolu oba partneři ve vztahu prožijí. Že jejich společný příběh je budován od momentu, kdy se poznají a nezahrnuje předchozí zkušenosti, ale pouze onen příběh sám o sobě (Katrňák, 2000). Tak jako Bauman říká, že sex existuje sám o sobě kvůli své kvalitě (Bauman, 2003: 45), tak nahlíží Katrňák celý vztah, stejně jako Giddens na svůj čistý vztah, který žije sám pro sebe. Na rozdíl od Giddense ale nevidí intimitu a vzájemné poznávání jako prostředek k poznání sama sebe a vlastní identity (Giddens, 1993), ale toto nahrazuje kvalitou vztahu a spolu prožitých zážitků, které určují naši identitu. V tomto ohledu se přikláním ke Giddensovi, protože naše identita se tvaruje všemi našimi vztahy a zážitky, není tedy možné nepřinést si tento vývoj do nového vztahu. Na druhou stranu souhlasím s Katrňákem, že kvalita vztahu je odvozována od společných zážitků, které ale podle mě vycházejí ze společně nalezené intimity a identity.

1.5. Dosavadní zjištění

V oblasti vlivu médií na člověka byl veden nespočet výzkumů. Můžeme zmínit třeba Harolda Lasswela, Alberta Banduru, či Theodora Adorna. Většina „velkých“ teorií však na média pohlíží celkově a nerozlišuje mezi jejich konkrétními druhy, při nejlepším zúží svůj pohled na působení televizního vysílání, jako Adorno a jeho *How to Look at Television* (1954), nebo Bourdieu a jeho *Television* (2001).

Na druhou stranu výzkumů zkoumajících partnerské vztahy bylo také nespočet, z těch hlavních jmenujme například Zicka Rubina, který vyvinul metodu pro měření

⁴ V originále „confluent love“

intenzity lásky⁵ a zároveň zjistil, že lidé, kteří prokázali vysokou intenzitu lásky svému partnerovi hledí častěji do očí, než ti, kteří prokázali intenzitu nižší. Spojíme-li ale obě témata dohromady a podíváme se na výzkumy zaměřené na vztah vlivu médií a vztahů, výzkumů nalezneme překvapivě málo. A výzkumů zkoumajících vliv televizních seriálů je pochopitelně ještě méně.

V České republice se tímto tématem dostávám na neprozkoumanou půdu, podobný výzkum zaměřený na vliv seriálů na vztahové chování zde dosud nebyl prováděn. Najdeme sice diplomové práce věnující se problematice seriálů, například práci Davida Chudoby⁶ zkoumající důvody sledování seriálů prostřednictvím online přístupu, nebo jiné práce věnující se sledovacím zvykům diváků, nicméně konkrétní výzkum sledující vliv seriálů na své diváky zatím neexistuje. Výzkumy, které následně zmiňuji, byly prováděny v USA.

1.5.1. Výzkum přesvědčení o vztazích v souvislosti se sledováním soap oper

Jako první uvádím výzkum, který je příbuzný mému a ze kterého jsem při tvorbě svého tématu vycházela. Výzkum byl zaměřen na souvislosti mezi zvyky ve sledování televize, především soap oper, a tím, jaké mají jedinci přesvědčení o vztazích. Dotazník byl postaven na metodologii Epsteina a Eidelson a jejich RBI (Relationships Belief Inventory) dotazníku. Haferkampová se zaměřila především na diváky soap oper a zjistila, že nejčastějšími diváky soap oper jsou ženy ve věku 19 až 25 let. Autorka uvádí, že vztahy v soap operách ukazují nerealistickou jednoduchost komunikace při řešení problémů (Signorielli, 1991 citováno v Haferkamp, 1999: 193).

Autorka také zkoumá tzv. sebe-monitoring, tj. jak jsou jedinci schopni ovládat své chování a prezentovat sami sebe. Lidé se silnou schopností sebe-monitoringu jsou citliví k situačním vodítkům a upravují podle nich své chování, naopak lidé se slabým sebe-monitoringem se chovají spíše konzistentně ve většině situací. V předchozích výzkumech bylo zjištěno, že lidé se silnou schopností sebe-monitoringu méně často prožívají intimitu a závazek a mají větší tendenci si přisvojovat nefunkční přesvědčení o vztazích (Haferkamp, 1999: 194). Výzkum byl prováděn na 188 respondentech.

⁵ Rubin's Scales of Liking and Loving – jedná se dotazník 13 otázek, pomocí kterého Rubin měří romantickou lásku

⁶ CHUDOBA, David. *Televize bez vysílání: televizní seriály stažené prostřednictvím internetu a jejich diváci*. Praha, 2010. 72 listů. Vedoucí práce Irena Reifová.

Výsledky potvrdily původní hypotézu, že je souvislost mezi sledováním televize a tím, zda jedinci mají nefunkční představy o vztazích. Konkrétně potom jsou diváci televize obecně přesvědčeni, že „pohlaví jsou rozdílná“, což má za následek stereotypizování a diváci soap oper věří, že „se očekává čtení myšlenek“, což vede k malému úsilí komunikovat a problémy odpovědně řešit (Haferkamp, 1999).

1.5.2. Výzkum vnímání reálnosti zobrazení lásky v televizi

Dalším zajímavým výzkumem je práce Punyanunt-Carterové. Zabývala se rozdíly ve vnímání reálnosti lásky v televizním vysílání mezi muži a ženami. Punyanunt-Carterová pracuje s tezí Lipmanna, že „reality lidí jsou ovlivňovány nepřímými zážitky, jako jsou obrazy prezentované v médiích“ (Lipmann, 1922, citováno v Punyanunt-Carter, 2006: 269) a s tvrzením Galiciana, že obrazy romantické lásky prezentované v médiích mohou mít negativní dopad na představy partnerů o jejich vztahu, což může vést až k jeho ukončení (Galician, citováno v Punyanunt-Carter, 2006: 270). Metodologie byla založena na škále Rubina zkoumající vnímanou reálnost⁷ a upravená pro konkrétní potřeby výzkumu. Téma dotazníku bylo rozděleno do několika částí, jako je láska, líbání, sex, romance, intimita, atd. Signifikantní rozdíl mezi pohlavími byl nalezen především u položek láska a sex. Ukázalo se, že muži mají větší tendenci vnímat sex prezentovaný v televizi jako reálný než ženy. Na druhou stranu ženy mají větší sklon považovat lásku prezentovanou v televizi za reálnou (Punyanunt-Carter, 2006: 274). Celkově autorka na základě výzkumu konstatovala, že rozdíly ve vnímání reálnosti lásky existují (Punyanunt-Carter, 2006: 274).

1.5.3. Výzkum souvislosti sledování televize a chování a postojů adolescentů k randění⁸

Autoři studie zkoumali vliv sledování televizního vysílání na chování a postoje k „randění“. Zaměřovali se především na vnímání genderových rolí v těchto situacích. V textu je rozlišeno 5 základních televizních žánrů: soap opera, romantické drama, neromantické drama, romantická reality show, a neromantická reality show. Ve výzkumu nebyly zohledněny situační komedie.

⁷ The Percieved Realism Scale (PRS)

⁸ Český ekvivalent anglického „dating“

Ačkoli adolescenti získávají většinu svých informací o randění a genderových rolích od svých vrstevníků a rodičů, autoři tvrdí, že dalším zdrojem pro získávání genderově zbarvených scénářů aplikovaných ve vztahových situacích je právě televize (Rivadeneira & Lebo, 2008: 292). Výzkum prokázal, že randění je mezi adolescenty běžná aktivita (88% patnáctiletých uvádí, že s někým v průběhu posledních tří let chodili), i když průměrná délka vztahu činí přibližně pouhé 4 měsíce. Zároveň pracují s předpokladem zjištěným v předchozích studiích, a to že chování na rande je podmíněno genderem. Mužská role je v těchto situacích považována za proaktivní, zatímco ženská za reaktivní (Rivadeneira & Lebo, 2008: 292).

Mezi adolescenty byl prováděn výzkum proto, že mladí lidé stráví více času sledováním televize a také proto, že jejich kritické myšlení není tak vyvinuto jako u dospělých, tudíž jsou náchylnější k tomu uvěřit televiznímu obrazu. To, že televize ukazuje ve vztazích genderově stereotypní role, tedy může ovlivnit reálné chování a postoje adolescentů (Rivadeneira & Lebo, 2008: 292). Výzkum byl prováděn na 215 studentech devátých ročníků amerických středních škol (tj. přibližně věk 15 let). Hlavní výsledek říká, že diváci, kteří sledují romantické programy, mají tendenci k aplikování tradičních genderových rolí, což potvrdilo původní hypotézu. Bylo ale také nečekaně zjištěno, že diváci neromantických programů (např. Zákon a pořádek) naopak aplikují netradiční genderové role, což může mít souvislost s tím, že v těchto programech jsou ženy ukazovány jako silné a nezávislé, tudíž v rámci stereotypních genderových vlastností netradičně. Také bylo prokázáno, že diváci soap oper začínají randit v dřívějším věku a mají v průběhu života více partnerů (Rivadeneira & Lebo, 2008: 298).

Sami autoři nicméně upozorňují, že zkoumali pouze souvislosti, tudíž je možné, že závislost funguje opačně, tj. lidé, kteří mají tradiční náhled na genderové role inklinují ke sledování romantických programů, atd. (Rivadeneira & Lebo, 2008: 303).

1.5.4. Výzkum souvislosti sledování romantických médií a víry v předurčené spřízněné duše

Jako poslední výzkum na příbuzné téma, který je potřeba zmínit, uvádím studii B.M. Holmesové. Autorka pracovala se sociálně kognitivní teorií vytvořenou Bandurou a s kultivační teorií Gerbera a Grosse. Sociálně kognitivní teorie tvrdí, že jedinci provozují tzv. „observační učení“, tj. pozorování a následné implementování zážitků

druhých, nejenom učení skrze vlastní zkušenosti. Kultivační teorie zase říká, že čím více divák sleduje televizi, tím více informace z ní získané „kultivuje“ do svého vnímání reality. Přičemž v obou uvedených případech může dojít k následnému mylnému vnímání reality (Holmes, 2007).

Základní výzkumnou otázkou bylo, zda existuje vztah mezi preferencí romantických médií a vírou ve „vztahový osud“. Výzkum byl prováděn mezi 294 studenty amerických vysokých škol a výsledky ukázaly statisticky významnou souvislost mezi sledováním romanticky orientovaných médií (tj. filmy, televize, časopisy,...) a vírou v osudovou lásku (Holmes, 2007). Autorka také použila RBI Ebsteina a Eidelsona pro změření představ o tom, že partneři si musí číst myšlenky a sex musí být perfektní. Našla souvislost mezi vírou v čtení myšlenek a sledováním romantických médií, ale ne mezi vírou v perfektní sex a sledováním romantických médií. Pouze zjistila, že k představě o perfektním sexu jako předpokladu pro dobrý vztah, jsou náchylnější spíše muži než ženy.

2. Výzkumná otázka

V současné době jsou média výraznou součástí života každého z nás, a ačkoli existuje nespočet teorií a výzkumů zabývajících se významem, řekněme, zpravodajských médií, prací zabývajících se médii s fiktivním obsahem je méně. Domnívám se ale, že v současné době tato média, a to především seriály mají na jedince a jeho vývoj zásadní vliv. Především potom na složku, kterou se seriály zabývají nejvíce – lidské vztahy. Sledováním určitých vzorců chování, které seriály (často stále dokola) prezentují, a tím, že v seriálu vidíme možné výsledky tohoto chování, si svým způsobem, ať už vědomě, či nevědomě, tyto vzorce osvojujeme a následně používáme.

To, že si osvojujeme chování na základě našich zážitků, ukazuje například sociálně-kognitivní teorie. Nicméně tato ve svém základu hovoří pouze o zážitcích reálných a námi prožitých, jinými slovy, zážitky se nás přímo týkají. V tomto ohledu znamenají média posun, což sám autor teorie Bandura ve svém pokračování teorie zohledňuje. Ukazuje, že nemusíme zážitek prožít sami, abychom informace z něj získané importovali mezi naše vlastní zkušenosti a ty následně implementovali v reálném chování (Bandura, 2002).

Tím se dostávám k problému mé práce, a to jestli sledování romanticky laděných seriálů ovlivňuje naše následné chování v romantických vztazích na základě

internalizace a následného používání získaných vzorců. Pokud se budeme opírat o Bandurovu teorii, mělo by tomu tak být.

Samozřejmě tento problém je příliš obecně uchopen, pro účely mého výzkumu je tudíž potřeba ho lépe definovat, či jinými slovy přeformulovat na výzkumnou otázku. V prvé řadě nejsem schopna v rámci omezeného prostoru bakalářské práce ukázat *vliv* seriálů na chování, proto se zaměřím na zjišťování *souvislosti*. Zároveň vzhledem k rozsahu práce není možné zkoumat přímo *chování* jedinců, budu se tedy snažit zjistit, jaké *představy* chovají o vztazích, přesněji řečeno, *zda* chovají nefunkční představy o vztazích, které seriály prezentují.

Nefunkční představy o vztazích byly definovány psychology Epsteinem a Eidelsonem, kteří se zaměřují na psychologii vztahů, z jejich definic můj výzkum vychází (Epstein & Eidelson, 1982).

Finální výzkumnou otázkou je tedy to, zda fanoušci romanticky laděných seriálů chovají nefunkční představy o vztazích. Na základě výše uvedených teorií vyvozují hypotézu, že existuje souvislost mezi sledováním romanticky zaměřených seriálů a představami o funkčnosti vztahů, které jejich fanoušci mají.

Tuto hypotézu vytvářím na základě předpokladu, že seriály opravdu vztahy prezentují jako nereálné (viz Signorielli, 1991; Rivanadeyera & Lebo, 2008). Televize, jako zdroj seriálů je v dnešní době všudypřítomná a „jsme jí od útlého dětství ovlivňováni tak, jako jsme byli dříve ovlivňováni z jiných zdrojů. Překonáním bariér gramotnosti a vzdělanosti se stala hlavním zdrojem informací a každodenní socializace“ (Gerbner, Gross, Morgan, Signorielli, 1989: 20). Žijeme ve světě televize, ve světě, který mnozí diváci obývají tak často, že není možné, aby se vyhnuli vstřebávání opakujících se vzorců, které nám tento svět prezentuje (tamtéž: 23). V seriálech jsou tyto vzorce prezentovány na základě žánru, ke kterému daný pořad náleží. Seriály celkově prezentují manželství velice ambivalentně. Na jedné straně se nachází sit-comy, které ukazují manželství jako pozitivní obraz šťastných manželů a manželek. Na straně druhé dramatické seriály naopak často prezentují méně pozitivní obraz, kde se hlavní děj nezřídka točí kolem rozvedené postavy, nebo postavy, která v manželství není šťastná a naplnění hledá mimo něj (Signorielli, 1991: 122).

Vzhledem k internetové formě výzkumu a obvyklé struktuře fanoušků romantických seriálů očekávám, že většinu respondentů budou tvořit ženy ve věku 15 – 25 let. Na základě tvrzení Rivanadeyera a Leba usuzuji, že respondenti v tomto věku jsou častějšími diváky seriálů a také jsou k jejich vlivu náchylnější (Rivanadeyero &

Lebo, 2008: 292, 293). Zároveň díky jejich menšímu množství reálných zkušeností budou spíše přejímat „prostatické“ vzpomínky, jak je uvádí Landsbergová (Landsberg, 2004). Svůj výzkum tedy zaměřuji na ženy ve věku 15-25 let.

Na základě již zmíněných teorií a výzkumů provedených v podobné oblasti od výsledků své práce očekávám, že se potvrdí má hypotéza, že fanynky romanticky laděných seriálů ve věku 15-25 let věří nefunkčním představám o vztazích.

3. Metodologie

3.1. Základy pro tvorbu metodologie

V rámci manželského poradenství bylo vyvinuto mnoho metodologií zkoumající přesvědčení o funkčnosti vztahů. V první řadě jde o dotazník tzv. RBI (Relationship Beliefs Inventory), čili souhrn přesvědčení o vztazích (Epstein & Eidelson, 1982). Dotazník byl přebrán z knihy *Cognitive-behavioral Marital Therapy* (Baucom, Epstein, 1990: 442-443). Autoři metodologie rozdělují přesvědčení do pěti kategorií, které zkoumají pomocí čtyřiceti otázek:

1. *Nesouhlas je destruktivní*: Popisuje, že partneři mohou věřit, že jakékoliv neshody týkající se hodnot, postojů, cílů a preferencí jsou hrozbou pro stabilní láskyplný vztah. Nefunkční zde je představa, že neshody znamenají nedostatek lásky nebo předzvěst rozchodu.
2. *Čtení myšlenek je předpokládáno*: Nereálný předpoklad, že partneři, kteří se milují a znají se, by měli navzájem vycítit své pocity a nálady bez potřebné komunikace, vede ke zklamání a zostření konfliktu. Jedinec, který chová tuto představu, vkládá nedostatek úsilí do jasné komunikace.
3. *Partneři se nemohou změnit*: Předpoklad, že partneři se nemohou za žádných okolností změnit, reprezentuje „terminální hypotézu“ a vede k beznaději v řešení konfliktu
4. *Sexuální perfekcionismus*: Víra, že člověk musí být perfektní sexuální partner, vytváří napětí ve vztahu a vede ke snížení sexuálního prožitku a následně prožitku z celého vztahu.
5. *Pohlaví jsou rozdílná*: Představa, že pohlaví jsou extrémně rozdílná, vede ke stereotypizování a následnému snížení citlivosti vůči partnerovým potřebám.

Pro účely mého výzkumu byl přejet RBI dotazník Eidelsona a Epsteina. Počet otázek jsem omezila na 25 – 5 otázek pro každou kategorii. Vyplňování dotazníku v rozsahu původních 8 otázek pro každou kategorii společně s další částí přesahovalo 30 minut a otázky se svým charakterem často opakují, což mělo za následek velice vyčerpávající povahu dotazníku a domnívám se, že respondenti by nebyli ochotni vydržet až do konce.

Tato metoda byla vyvíjena v 80. letech minulého století, je tedy nutné zvážit její validitu v současné době. Metoda byla použita ve dvou z výše uvedených výzkumů, a to Haferkampovou v roce 1999 a Holmesovou v roce 2007. To dosvědčuje, že metodologie je stále používána, a to i v souvislosti s médii. Z mého screeningu seriálů usuzuji, že většina nefunkčních přesvědčení, tak jak je autoři definovali, jsou v současnosti v seriálech stále prezentována. Jako problematická bych viděla pouze přesvědčení „*nesouhlas je destruktivní*“ a „*pohlaví jsou rozdílná*“. V případě prvního se domnívám, že odklonem od soap operového formátu a přechodu ke kvalitnímu dramatu, ke kterému došlo v posledních letech (Hammond, 2005: str.X) došlo ke změně prezentování konfliktů a partnerských hádek jako nekontrolovaný výbuch emocí a dochází k řešení konfliktů asertivním způsobem a prezentování úhlu pohledu obou partnerů, což může u divaček vést k větší empatii s partnerem a snaze lépe pochopit důvody konfliktu. V případě „*pohlaví jsou rozdílná*“ došlo v ohledu seriálů také k velkým změnám především díky příbytku ženských scénáristek a režiserek⁹. Ženy jsou čím dále častěji prezentovány jako silné a soběstačné a muži naopak jako citlivější a chápavější, nicméně role stále často bývají prezentovány stereotypně v ohledu potřeb a emocí.

Přesvědčení uváděná Eidelsonem a Epsteinem jsem doplnila o dvě další. Obě byla definována Cobbem a spol. při vyvíjení AARMSS (Attitudes About Romance and Mate Selection Scale) - škála postojů vůči romanci a výběru partnera. První z nich je „*je jen jeden jediný*“, a druhé „*láska vše překoná*“¹⁰. Tato dvě přesvědčení ověřuji přímo pomocí konkrétních seriálů. Vybrala jsem situace ze seriálů, které podporují tato nefunkční přesvědčení a předložila je respondentům formou video sporů ze seriálu (viz příloha). Ti následně měli možnost výběru řešení situace: stejně jako v seriálu, nebo řešení sestrojené na základě výše zmíněných výzkumů, která ale jsou v souladu se „správným“ (dle autorů) řešením situace. Zároveň se pomocí otevřené otázky ptám na

⁹ Elizabeth Meriwether, Tina Fey, Mindy Kaling, Lena Dunham, Shonda Rhimes

důvod pro výběr daného řešení. První přesvědčení „*je jen jeden jediný*“ jsem vybrala proto, že je často ústředním motivem seriálů.¹¹ V této části výzkumu je nutné brát v potaz, že respondenti mají k hlavním hrdinům určitý vztah a jejich motivy pro výběr řešení mohou být motivovány tímto vztahem a ne jejich názorem na situaci v kontextu vztahů jako takových. Nicméně díky doplňující otevřené otázce by se jejich motivace měla lépe objasnit.

V posledních přibližně dvaceti letech, americké televizní stanice (především *big four*, tj. ABC, NBC, CBS, Fox) zaznamenaly změnu v požadavcích televizních diváků na kvalitu a „inteligenci“ produkce. Moderní divák vyžaduje návaznost dílů udržovanou především vztahem mezi hlavními postavami, zároveň ale potřebuje zajímavou a samostatnou zápletku každého dílu. Jedná se o programy „*s vysoce komplexní vypravěčskou strukturou, s příběhy na pozadí, kterých si můžeme, nebo nemusíme být vědomi, a které nám umožňují navzájem sdílet domněnky a dojmy následně ovlivňující další sledování*“ (Hammond, 2005: str.X). S ohledem na tuto skutečnost jsem vybrala dva seriály, jejichž fanouškům jsem dotazník prezentovala. Jedná se o seriál Chirurové a Jak jsem potkal vaši matku. Ačkoli žánrově se oba seriály liší – Chirurové jsou seriál dramatický a Jak jsem potkal vaši matku komediální - vyhovují mým kritériím – jsou romanticky laděné a jejich fanoušci mají širokou základnu na internetu.

Dotazník byl také doplněn demografickou částí a otázkou týkající se času, který respondent tráví sledováním seriálů. Výzkum byl prováděn internetovou formou s ohledem na finanční a časovou nenáročnost. Pro jeho distribuci jsem využila fanouškovských stránek seriálu Chirurové a Jak jsem poznal vaši matku:

- 1) <http://www.greys-anatomy.cz/>
- 2) <http://www.edna.cz/how-i-met-your-mother/>

Sběr dotazníků proběhl během dvou týdnů na přelomu května a června 2012.

3.2. Analýza dat

Data byla analyzována pomocí statistického programu SPSS. Každá otázka z dotazníku Epsteina a Eidelsona je ověřována pomocí škály v hodnotách od 1 do 6, kde 1=s tvrzením silně souhlasím a 6=s tvrzením nesouhlasím. Do dotazníku jsou zařazeny kontrolní otázky, které jsou přesvědčení prezentován v negativním významu, čili opačně

¹⁰ Viz Přátelé, Chirurové, Jak jsem poznal vaši matku, Once upon a time, Buffy, přemožitelka upírů, Teen Wolf a další

od ostatních. Souhlasí-li tedy respondent s tvrzením, znamená to, že nefunkční přesvědčení nechová. Tyto otázky zabraňují automatickému zaškrtování stejných odpovědí a nutí respondenta se nad významem otázek více zamýšlet. Data jsou analyzována pomocí frekvenčních tabulek (viz. příloha). Pro testování závislosti mezi dobou strávenou sledováním seriálů a přejímání nefunkčních přesvědčení jsem použila chí-kvadrát test.

4. Výsledky

4.1. Popis vzorku

Dotazník v období 20.5. – 5.6.2012 vyplnilo 309 respondentů. Dle očekávání vzhledem k povaze výzkumu a struktuře diváků romanticky laděných seriálů je drtivá většina respondentů ženského pohlaví v poměru 94% žen ku 6% mužů. Další charakteristikou vzorku je to, že 74% respondentů jsou studenti.

To souvisí s dalším demografickým údajem, což je věk. Jak se dá předpokládat, většina respondentů (52%) je ve věku 21-25 let. Druhou největší skupinou jsou respondenti ve věku 15-20 let (27%). V dalších analýzách tedy pracuji z důvodů uvedených dříve pouze se ženami ve věku 15-25 let, což je 229 respondentek, z celkového počtu respondentů je to 79%.

Do dotazníku byla zařazena položka frekvence sledování televize i přes to, že v tomto ohledu považují veškeré respondentky za relevantní – jejich návštěva webových stránek seriálů je důkazem, že jsou fanynkami seriálů. Výsledky ukázaly, že 40% respondentek sleduje seriály 2,5 – 4 hodiny týdně, což odpovídá přibližně 4 – 8 dílům seriálů týdně (v závislosti na délce jednoho dílu). 18% respondentek seriály sleduje 1-2 hodiny týdně, 16% 4,5 – 5 hodin týdně a více než 5 hodin týdně seriály sleduje 26% respondentek.

4.2. Výsledky pro kategorii přesvědčení „nesouhlas je destruktivní“

To, že partneři věří, že nesouhlas ve vztahu je destruktivní je dle Epsteina a Eidelsona nefunkční z toho důvodu, že partneři v případě neshody začnou považovat

¹¹ Viz Jak jsem poznal vaši matku; Přátelé; Californication a další

vztah za nesmyslný a dále se nesnaží o jeho udržení. Místo toho, aby se snažili neshody překonat a najít kompromis, který by vztah posunul dále, vztah rovnou ukončí, nebo svým postojem k jeho konci směřují.

To, zda respondenti věří, že *nesouhlas je destruktivní*, bylo v dotazníku zjišťováno souborem následujících otázek:

- 1) *Pokud můj partner nesouhlasí s mým názorem, nejspíš o mně nemá vysoké mínění.* – tato otázka zjišťuje, zda respondent očekává od svého partnera naprostou shodu názorů a zda nesouhlas partnera s některým ze svých názorů považuje za osobní prohru
- 2) *Nedokážu přijmout, když se mnou můj partner nesouhlasí.* – touto otázkou zjistím, jestli je respondent schopný vyrovnat se s případným nesouhlasem svého partnera
- 3) *Mám rád(a), když můj partner projevuje jiné názory, než mám já.* – tato otázka byla položena, aby výsledná hodnota odpovědi byla opačná než u ostatních otázek, (ostatní otázky se ptají negativně, tato pozitivně) a tím vyloučila mechanické vyplňování odpovědí. Zjišťuje, jestli respondent od svého partnera očekává samostatnost postojů a to, že partner své odlišné názory projeví.
- 4) *Velmi mě rozruší, když já a můj partner máme na věci jiný pohled.* – stejně jako druhá otázka zjišťuje, jestli je respondent schopen vyrovnat se s nesouhlasem svého partnera.
- 5) *Nedokážu tolerovat, když se se mnou můj partner hádá.* – zjišťuje, zda hádky ve vztahu respondent považuje za nepřijatelné a tím vztah, ve kterém se se svým partnerem hádá, za špatný.

Naprostý souhlas s první otázkou vyjádřilo pouhých 0,5% respondentek. Souhlas vyjádřilo 1% a spíše souhlas 7,5% respondentek. Spíše k nesouhlasu se přiklonilo 20,5% respondentek a nesouhlas uvedlo 48,5%. Silně s výrokem nesouhlasí 22% respondentek. Tyto výsledky ukazují, že většina respondentek tedy nepovažuje partnerův nesouhlas za vyjádření jeho mínění o nich samotných a ve vztahu neočekávají naprostou shodu názorů.

S druhým tvrzením silně souhlasí 2,2% respondentek a souhlasí 4,8%. Spíše souhlasí 21,8% respondentek a spíše nesouhlasí 28,4%. Nesouhlas s výrokem projevilo 34,5% respondentek a silný nesouhlas 8,3%. Ačkoli tedy většina respondentek

nepovažuje vyjádření partnerova nesouhlasu za svou osobní prohru, již méně jich dokáže partnerův nesouhlas přijmout. Výsledky nicméně stále ukazují, že většina respondentek partnerův nesouhlas přijmout dokáže.

Třetí tvrzení bylo uváděno na rozdíl od ostatních pozitivně, výsledné odpovědi jsou tedy „obrácené“. 1,3% respondentek silně nesouhlasí s tvrzením, že mají rády, když jejich partner projevuje jiné názory než ony. 3,1% s tímto tvrzením nesouhlasí a 29,3% spíše nesouhlasí. Spíše souhlasí 42,4% a souhlasí 18,8%. Silně souhlasí 5,2%. Zde je výrazných téměř 30% respondentek, které se přiklánějí spíše k tomu, že nemají rády, když má jejich partner jiný názor než ony. Větší část respondentek se ale přiklání k tomu, že mají rády, když partner projeví odlišný názor, očekávají tedy od partnera vlastní postoje, které se nebojí projevit i za cenu možné neshody.

Pouhých 0,4% respondentek silně souhlasí s tvrzením, že je velmi rozruší, když má partner na věci odlišný pohled. Souhlasí 3,5% a spíše souhlasí 17%. Spíše nesouhlasí 45% respondentek a nesouhlasí 26,6%. Silně nesouhlasí 7,4%. Zde z výsledků vyplývá, že většina respondentek se necítí rozrušena, když partner nesouhlas projeví a jsou schopny to přijmout. Tato otázka je poměrně silně formulována (slovo velmi), domnívám se tedy, že míra souhlasu také ukazuje na míru rozrušení při partnerově nesouhlasu, dá se tedy předpokládat, že i respondentky, které s tvrzením spíše nesouhlasí, při partnerově nesouhlasu pociťují mírné rozrušení, nepřikládají mu však žádný hlubší význam v souvislosti se vztahem jako takovým.

S posledním tvrzením, že nedokážou tolerovat, když se s nimi partner hádá, uvedlo silný souhlas 1,7% respondentek. 7% s tvrzením souhlasí a 14,8% spíše souhlasí. 38,4% s tvrzením spíše nesouhlasí a 31,9% nesouhlasí. Silný nesouhlas vyjádřilo 6,1% respondentek. Tato otázka se vztahuje k hádkám ve vztahu spíše nežli k nesouhlasu partnerů, čili k samotnému aktu hádky spíše než k obecnému nesouhlasu v hodnotách. Vidíme zde nejvyšší procento respondentek, které s tímto výrokem souhlasí (7%). Opět se ale většina respondentek s tímto tvrzením nesouhlasí.

Z výše uvedeného vyplývá, že většina respondentek nesouhlas za destruktivní nepovažuje a s nesouhlasem se svým partnerem se dokáže vyrovnat. Nejvíce respondentek se vyhradilo vůči tvrzení, že nesouhlas partnera poukazuje na jeho mínění o nich samotných. Téměř 50% respondentek s tímto tvrzením nesouhlasí. Toto tvrzení se od ostatních liší tím, že nesouhlas partnera dává do souvislosti s osobou respondentky a partnerovým názorem na ně, zatímco ostatní se zaměřují na jejich vnitřní postoje a pocity směrem k partnerovi. Můžeme tedy usuzovat, že i přes to, že některé

respondentky mají problém nesouhlas partnera přijmout, pouze málo z nich si partnerův nesouhlas bere jako skrytý útok na jejich osobu.

4.3. Výsledky pro kategorii přesvědčení „čtení myšlenek je předpokládáno“

Od našeho partnera očekáváme, že nás bude znát a tím pádem bude schopen předvídat naše chování a naše myšlenky. Avšak přehnaná víra, že tomu tak je, může vést ke zklamání, pokud partner nedokáže našim očekáváním dostát. Pokud respondent spoléhá, že jeho partner vycítí jeho pocity a myšlenky, nevkládá dostatek úsilí do jasné komunikace, což vede ke konfliktům a jejich zhoršování.

Toto přesvědčení bylo zjišťováno následujícími otázkami:

- 1) *Velice mě rozruší, když můj partner nepozná, jak se cítím a musím mu/jí to říct.*- zjišťuje, zda respondentka považuje vysvětlení svých pocitů partnerovi za problém a nespolečá tedy na srozumitelnou komunikaci.
- 2) *Lidé, kteří mají blízký vztah, můžou navzájem vycítit své potřeby, jako by si četli myšlenky.*- zjišťuje, zda respondentka věří, že pokud jsou si s partnerem dostatečně blízcí vycítí její potřeby, aniž by mu je musela sdělit.
- 3) *Je pro mě důležité, že můj partner může předvídat mé chování, protože dokáže vycítit mé nálady.*- touto otázkou zjistíme, zda respondentka očekává od svého partnera, že bude předvídat její chování bez potřeby vzájemné komunikace.
- 4) *Partner by měl vycítit, jak se cítím, i když mu to neřeknu.*- zjišťuje, zda respondentka od partnera vyžaduje, aby byl schopný odhadnout její pocity.
- 5) *Lidé, kteří se milují, vědí přesně, na co ten druhý myslí, aniž by si řekli slovo.*- tímto zjistíme, zda respondentka věří, že její partner jí dokáže na základě vzájemné lásky číst myšlenky.

S tím, že je rozruší, pokud svému partnerovi musí říct, jak se cítí, silně souhlasí 6,1% respondentek, souhlasí 14% a spíše souhlasí 34% respondentek. Spíše nesouhlasí 25,3% respondentek a 15,3% souhlasí. Silný souhlas vyjádřilo 5,2% respondentek. Výsledky u této otázky jsou tedy téměř vyrovnané.

17% respondentek silně souhlasí s tvrzením, že lidé, kteří mají blízký vztah, mohou navzájem vycítit své potřeby. Souhlasí 41,5% respondentek a 32,3% z nich spíše souhlasí. Spíše nesouhlasí 7,9% a nesouhlasí 1,3%. Silný nesouhlas neprojevila žádná

z respondentek. Naprostá většina respondentek tedy věří, že pokud mají se svým partnerem blízký vztah, mohou navzájem vycítit své potřeby, aniž by si je museli sdělit.

4,4% respondentek silně souhlasí s tím, že je pro ně důležité, aby partner předvídal jejich chování. 27,5% s tímto tvrzením souhlasí a 50,7% spíše souhlasí. Spíše nesouhlasí 12,7% respondentek, nesouhlasí 3,9% a silně nesouhlasí pouze 0,9% z nich. Většina respondentek tedy od svých partnerů očekává, že budou schopni vycítit jejich náladu a na základě toho předvídat jejich chování bez nutnosti vzájemné komunikace.

S tím, že by partner měl vycítit, jak se cítí bez toho, aby mu to řekly, silně souhlasí 3,5% respondentek, souhlasí 17,5% a spíše souhlasí 41,9%. Spíše nesouhlasí 21,8%, nesouhlasí 12,2% a silně nesouhlasí 3,1% z nich. Většina respondentek tedy od svého partnera očekává, že poznají, jak se cítí, aniž by mu to musely sdělit.

S posledním tvrzením, že lidí, kteří se milují, vědí přesně, na co ten druhý myslí, silně souhlasí 2,6% respondentek, souhlasí 10,9% a spíše souhlasí 30,6%. Spíše nesouhlasí 31,9% z nich, nesouhlasí 18,3% a silně nesouhlasí 5,7%. Výsledky jsou tedy stejně jako u první otázky vyrovnané.

U většiny respondentek opravdu převládá přesvědčení, že v případě blízkého vztahu by měl jejich partner být schopen poznat jejich pocity a nálady bez potřeby přímé komunikace. Většina z nich dokonce očekává, že na základě tohoto předpokladu musí partner předvídat jejich chování. Tyto výsledky potvrzují výsledky Holmesové (Holmes, 2007), která našla souvislost mezi sledováním romantických médií a přesvědčením, že partneři si musí číst myšlenky, a také Haferkampové, která tuto souvislost našla u diváků soap oper (Haferkamp, 1999).

4.4. Výsledky pro kategorii přesvědčení: „partneři se nemohou změnit“

Pokud žijeme v přesvědčení, že není možné, aby se náš partner změnil, nedáváme prostor pro možnost, aby partner napravil věci, které nám na něm vadí. Ztrácíme tím vůli vztah nadále udržovat. Ve vyspělém vztahu je nutné dát partnerovi možnost napravit své chyby a změnit své chování, což není možné za předpokladu, že věříme, že se změnit nemůže.

Toto přesvědčení bylo zjišťováno pomocí následujících otázek:

- 1) *Škody napáchané v počátku vztahu už pravděpodobně nikdy nemůžou být napraveny.* – tato otázka zjišťuje, zda respondentka věří, že existuje možnost

nápravy partnerových chyb a také zda pokud již v počátku vztahu dojde k pochybení, zda bude pracovat na udržení vztahu. (zde bych všude udělal tečky, jedná se o věty a další věta začíná velkým písmenem)

- 2) *Partner se může naučit lépe vnímat potřeby toho druhého.* – tato otázka byla položena pozitivně, škála je tedy vnímána opačně, zjišťujeme, zda respondentka věří, že je možné se cíleně naučit lepší empatii ve vztahu.
- 3) *Partner, který mě jednou hodně zranil, to pravděpodobně udělá znovu.* – tato otázka ukáže, zda respondentka věří v možnost nápravy partnera, pokud již udělal chybu a je schopna mu nadále důvěřovat díky víře v tuto nápravu.
- 4) *Pokud se chce partner změnit, věřím, že to dokáže.* – tato otázka je položena opět pozitivně a přímo zjišťuje, jestli respondentka věří v možnost změny partnera
- 5) *Pokud se mi nelíbí, jak náš vztah funguje, můžu ho zlepšit.* – zjišťuje, zda respondentka věří, že vědomou prací na vztahu je možné ho změnit, tato otázka je také položena pozitivně, zaměřuje se ale spíše na samotnou respondentku a její možnost změny vztahu než změnu jejího protějšku.

S tvrzením, že škody napáchané v začátku vztahu již nemůžou být napraveny, silně souhlasí pouze 1,7% respondentek a souhlasí 8,3% respondentek. Spíše souhlasí 29,3% respondentek a spíše nesouhlasí 36,7% respondentek. Nesouhlasí 18,3% a silně nesouhlasí pouze 5,7%. Velká část respondentek je ve středu škály, kde rozdíl mezi počtem respondentek, které se přiklání spíše k souhlasu těch, které spíše nesouhlasí, není příliš velký. Většina respondentek nepovažuje škody napáchané v počátku vztahu za nepřekonatelné, ale poměrně vysoké procento z nich by se s takovou situací nevyrovnalo.

14% respondentek silně souhlasí, že partner se může naučit lépe vnímat potřeby toho druhého, a celých 55% respondentek s tímto tvrzením souhlasí. 27,5% respondentek se spíše přiklání k souhlasu, zatímco spíše k nesouhlasu se přiklání pouhých 1,7% respondentek, stejný počet respondentek s tvrzením nesouhlasí. Silný nesouhlas nevyjádřila ani jedna z respondentek. Naprostá většina respondentek tedy věří, že se partner vědomou prací může naučit lépe vnímat jejich potřeby.

Pokud je partner jednou hodně zranil, 10,5% respondentek silně věří, že se situace bude opakovat. S tvrzením souhlasí 31,4% respondentek a 38,4% z nich s tímto tvrzením spíše souhlasí. Spíše nesouhlasí 13,5% respondentek a nesouhlasí 5,7%

respondentek, silně nesouhlasí pouze 0,4%. Tyto výsledky ukazují, že naprostá většina respondentek nedokáže důvěřovat v partnerovu nápravu po závažné chybě.

Pouze 2,2% respondentek silně nevěří, že se jejich partner dokáže změnit, pokud to sám chce. 5,7% s tímto tvrzením nesouhlasí a 17,9% spíše nesouhlasí. Spíše souhlas projevilo 43,2% respondentek, souhlas 27,1% a silný souhlas pouze 3,9% respondentek. Většina respondentek tedy věří, že vědomou snahou se partner změnit může.

S tím, že je možné vztah změnit, pokud nejsou spokojeny, jak funguje, silně nesouhlasí 0,9% respondentek. Nesouhlasí pouze 0,4% respondentek a spíše nesouhlasí 6,6% respondentek. Spíše souhlasí 45% respondentek a souhlas vyjádřilo 38,1% z nich. Silně souhlasí 8,4%. Naprostá většina tedy věří, že je v jejich moci vztah změnit k lepšímu.

Z těchto výsledků můžeme vyvozovat, že většina respondentek věří, že je v silách obou partnerů na nefunkčním, ale i funkčním vztahu pracovat a změnit ho k lepšímu. Věří, že v zájmu lepšího fungování vztahu můžou změnit své chování ony (46,5% respondentek souhlasí, že ony svým úsilím mohou změnit vztah), ale i jejich partner, pokud sám chce a vědomě na tom pracuje (30% respondentek souhlasí, že se partner dokáže změnit, pokud sám chce). Otázky, které tyto výsledky podporují, všechny zdůrazňují, že partner sám změnu chce a aktivně na ní pracuje. Výsledky třetí otázky nicméně ukazují, že respondentky v úplnou změnu partnera nevěří, pokud již jednou svůj závažný nedostatek projevil, v tomto případě naprostá většina z nich nevěří v jeho nápravu. Ačkoli tedy většina z nich věří, že partneři dokážou změnit své chování pro dobro vztahu, většina z nich už nevěří, že opravdu dokážou změnit sebe sama a tím se vyvarovat opakování svých chyb. V této kategorii se mé výsledky liší od výsledků výzkumu Haferkampové, která zjistila pozitivní korelaci mezi sledováním soap oper a přesvědčením diváků, že partneři se nemohou změnit (Haferkamp, 1999).

4.5. Výsledky pro kategorii přesvědčení „sexuální perfekcionismus“

Ačkoli je sex důležitou součástí vztahu, přílišné očekávání má na vztah spíše negativní vliv. Víra, že sex musí být vždy perfektní, aby vztah mohl fungovat, klade na oba partnery vysoký tlak a odráží se i v dalších aspektech vztahu. V některých případech může vést až k jeho ukončení. Následující otázky byly vybrány pro zjišťování přesvědčení respondentek o sexuálním perfekcionismu:

- 1) *Jsem rozčilený(á), když mám pocit, že jsem svého partnera sexuálně neuspokojil(a).* – touto otázkou zjišťujeme, zda to, že partner nedosáhl vyvrcholení respondentku negativně ovlivní.
- 2) *Dobrý sexuální partner se může vzrušit kdykoli je potřeba.*- zjišťuje, zda respondentka od svého partnera i od sebe vyžaduje připravenost a ochotu k sexu za každých okolností.
- 3) *Pokud nechci sex pokaždé, když chce můj partner, zvažuji, že mám problém.* – tato otázka je stejně zaměřená jako předchozí, čili zjišťuje, zda respondentka věří, že sex je možný za každých okolností a zda v případě, že to není možné, uvažuje o nedostatku vlastní osoby.
- 4) *Cítím se dobře ohledně svého sexuálního výkonu, i když partner nedosáhne orgasmu.* - tato otázka je položena pozitivně a odráží smysl první otázky, a to zda respondentka považuje za problém, pokud svého partnera neuspokojí a zda je schopna si sex i za těchto okolností vychutnat.
- 5) *Potíže v mém sexuálním výkonu neberu jako osobní selhání.* – tato otázka je opět položena pozitivně a zjišťuje, zda respondentka přikládá svému sexuálnímu výkonu velký význam

6,6% respondentek silně souhlasí s tím, že jsou rozčilené, pokud svého partnera neuspokojily, 25,4% z nich s tvrzením souhlasí a 37,1% z nich s tvrzením spíše souhlasí. Spíše nesouhlasí 17%, nesouhlasí 10,5% a 3,1% silně nesouhlasí. Většina respondentek je tedy rozčilených, pokud nedovedou partnera k vyvrcholení.

S tím, že se dobrý sexuální partner může vzrušit kdykoli, kdy je potřeba, silně souhlasí 2,2% respondentek, souhlasí 13,1% respondentek a spíše souhlasí 23,3%. Spíše nesouhlasí 35,4% respondentek a nesouhlasí 20,1%, silně nesouhlasí 5,3%. Zde se tedy většina respondentek přiklání spíše k názoru, že sexuální vzrušení není možné za všech okolností.

S tím, že považují za problematické, pokud nechtějí sex, když ho chce jejich partner, silně souhlasí 2,6% respondentek, souhlasí 3,9% a spíše souhlasí 14,8%. Spíše nesouhlasí 33,6% a nesouhlasí 33,2%. Silně nesouhlasí 11,8%. Výsledky tedy potvrzují předchozí otázku. Většina respondentek nepovažuje za problém, pokud nejsou schopny sexuálního vzrušení vždy, když je to potřeba.

S tvrzením, že se cítí dobře ohledně svého sexuálního výkonu i pokud partner nedosáhne vyvrcholení, silně souhlasí 2,2% respondentek, souhlasí 5,8% respondentek

a spíše souhlasí 19,2% respondentek. Spíše nesouhlasí 42,4% respondentek, 25,4% nesouhlasí a silně nesouhlasí 4,9% z nich. Stejně jako u první otázky většina respondentek není se sexuálním stykem spokojena, pokud svého partnera neuspokojí.

S posledním tvrzením, že potíže ve svém sexuálním výkonu berou jako osobní selhání, silně souhlasí 1,8% respondentek, souhlasí 17,7% respondentek a spíše souhlasí 21,2%. Spíše nesouhlasí 39,4% a nesouhlasí 15,5%, silný nesouhlas vyjádřily 4,4%. Respondentky, které na tuto otázku nemají silný názor, se přiklonily spíše k nesouhlasu, ale 19% respondentek, které své potíže berou za osobní selhání je stejně jako těch, co s tím problém nemají.

Výsledky napovídají, že ačkoli většina respondentek neočekává, že sexuální vzrušení je možné za všech okolností, pokud ke styku dojde, považují za předpoklad dobrého sexu, že dovedou svého partnera k vyvrcholení. Pokud se tak nestane, většina z nich nepovažuje takový sex za dobrý. Mé výsledky jsou tedy v souladu s výsledky výzkumu Punyanunt-Carterové, který ukázal, že ženy na rozdíl od mužů nemají tendenci vnímat sex zobrazovaný v televizi jako reálný (Punyanunt-Carter, 2006: 274). Televize často prezentuje sex jako aktivitu, kterou jsou hlavní představitelé ochotni provozovat kdykoli a kdekoli, ukázalo se, že respondentky se tímto nenechají ovlivňovat. Zároveň souhlasí s výsledky Holmesové, která tvrdí, že souvislost mezi vírou v perfektní sex a sledováním romanticky laděných médií neexistuje.

4.6. Výsledky pro kategorii přesvědčení „pohlaví jsou rozdílná“

Ačkoli z biologického hlediska jsou obě pohlaví opravdu rozdílná, pokud tomu věříme i v rovině sociální, může ve vztahu dojít k problémům. Pokud od svého partnera očekáváme jisté chování pouze na základě jeho genderu, čili stereotypizujeme jeho chování, může dojít ke konfliktům a špatnému pochopení partnerových potřeb,

Toto přesvědčení bylo zjišťováno následujícími otázkami:

- 1) *Muži i ženy mají stejné základní emocionální potřeby.* – touto otázkou zjistíme, jestli se respondentka domnívá, že obě pohlaví jsou si emocionálně rovna.
- 2) *Nedorozumění mezi partnery jsou způsobena vrozenými psychologickými rozdíly mezi oběma pohlavími.* – zjišťuje, zda respondentka nesoulad se svým partnerem odvozuje od rozdílů mezi pohlavími.
- 3) *Muži a ženy mají ve vztahu stejné potřeby.* – zjišťujeme, zda respondentka věří, že obě pohlaví ve vztahu potřebují to stejné.

- 4) *Biologické rozdíly mezi muži a ženami nejsou hlavní příčinou problémů párů.* - stejně jako druhá otázka zjišťuje, zda respondentka věří, že neshody s partnerem jsou způsobeny biologickými rozdíly, tato otázka má opačný význam než ostatní.
- 5) *Nemůžete doopravdy pochopit někoho, kdo má opačné pohlaví.* – tato otázka zjišťuje, zda respondentka věří, že pohlaví se navzájem nemůžou nikdy plně pochopit.

S prvním tvrzením, že muži i ženy mají stejné základní emocionální potřeby, silně souhlasí 6,1% respondentek, souhlasí 8,3% respondentek a spíše souhlasí 14,8% z nich. 29,7% spíše nesouhlasí a 24% nesouhlasí. Silně nesouhlasí 17% respondentek. Mezi respondentkami je tedy přesvědčení, že muži a ženy nemají stejné emocionální potřeby poměrně časté. Pouze malá část respondentek si myslí, že mezi základními emocionálními potřebami obou pohlaví není rozdíl.

1,8% respondentek silně souhlasí s druhým tvrzením, že nedorozumění jsou způsobena psychologickými rozdíly mezi oběma pohlavími. 14,1% s tímto tvrzením souhlasí a 29,5% spíše souhlasí. Spíše nesouhlasí 29,1% a nesouhlasí 18,1%, silně nesouhlasí 7,5%. Respondentky se u této otázky dělí tedy téměř přesně na polovinu.

Silný souhlas s tím, že muži a ženy mají ve vztahu stejné potřeby, projevilo 2,6% respondentek. 3,9% s tvrzením souhlasí a 14,8% spíše souhlasí. Spíše nesouhlasí 33,6% z nich a nesouhlasí 33,2%. Silně nesouhlasí 11,8%. Většina respondentek tedy věří, že ženy mají ve vztahu jiné potřeby než muži

S tím, že biologické rozdíly mezi muži a ženami nejsou hlavní příčinou problémů párů, silně souhlasí 7% respondentek. Souhlasí 32% a spíše souhlasí také 32%. Spíše nesouhlasí 21,1%, 6,1% nesouhlasí a 1,8% silně nesouhlasí. Většina respondentek tedy biologické rozdíly mezi pohlavími nepovažuje za hlavní příčinu partnerských vztahů.

2,6% respondentek silně souhlasí s tvrzením, že nikdy nemůžete úplně pochopit osobu opačného pohlaví. 13,2% s tímto tvrzením souhlasí a 19,8% spíše souhlasí. Spíše nesouhlasí 27,3% a nesouhlasí 25,6%. Silný nesouhlas projevilo 11,5%. Většina respondentek tedy věří tomu, že je možné pochopit osobu opačného pohlaví.

Z těchto výsledků usuzují, že většina respondentek je přesvědčena, že rozdíly mezi pohlavími existují a odrážejí se na potřebách obou pohlaví ve vztahu. Nicméně i přes toto přesvědčení neklade většina respondentek těmto rozdílům za vinu problémy a

konflikty ve vztahu a věří, že je možné, aby svého partnera plně pochopily a poznaly. Tyto výsledky jsou v souladu s výsledky výzkumu Rivadeneyra a Leba, které ukázaly, že diváci romanticky laděných seriálů mají tendence uplatňovat ve vztahu tradiční genderové chování (Rivadeneira & Lebo, 2008: 292).

4.7. Výsledky pro kategorii přesvědčení „je jen jeden jediný“

Toto přesvědčení definované Cobbem a spol. znamená, že člověk je přesvědčen o tom, že existuje pouze jediný správný partner, aby vztah mohl být perfektní. Není však jasné, jak zjistí, že partner opravdu je „ten pravý“ a může to mít za následek pasivitu v ohledu hledání toho správného partnera. Může dojít k tomu, že se rozhodne čekat, až se onen správný partner objeví, bez aktivního zapojení do hledání takového partnera (Cobb & spol., 2003: 222).

Zda respondentky věří, že existuje jen jeden jediný partner jsem ověřovala pomocí video spotu ze seriálu Jak jsem poznal vaši matku (viz. příloha). Jedná se o situaci ze seriálu, kde se jeden z hlavních protagonistů rozešel se svou přítelkyní, se kterou udržoval dobře fungující vztah, z důvodu toho, že „nebyla ta pravá“. Ptala jsem se respondentů, zda si myslí, že je správné, že vztah byl ukončen, nebo zda si myslí, že ve vztahu měl pokračovat.

82% respondentek si myslí, že je správné, že vztah byl ukončen a pouze 18% se domnívá, že ve vztahu měl pokračovat. Jak jsem zmiňovala, je zapotřebí brát v úvahu, že diváci mají k hlavním postavám seriálu vytvořen vztah, takže jejich odpovědi jsou motivovány i tím, že chtějí, aby jejich hrdina dostal to, po čem touží, nicméně odpovědi respondentů na otevřenou otázku z jakého důvodu se přiklonili k vybrané možnosti, poukazují na to, že jsou opravdu přesvědčeni o existenci „toho pravého“. Mezi odpověďmi se vyskytovaly následující:

- *Řekl, že není ta pravá*
- *Nebyla to jeho pravá láska*
- *Pokud necítil, že je to ta pravá, není důvod s ní zůstat.*
- *Protože Ted cítil, že na Natali není ta pravá, bylo správné, že ve vztahu nepokračoval.*

- *Pokud cítí, že není ta pravá, tak by to časem bylo ve vztahu poznat a stejně by se rozešli. Ušetřili si trápení.*
- *[...] nezáleží na tom, jestli je člověk perfektní, láska je něco jiného - nikdo neví jak funguje, ale člověk prostě pozná, že pro něj někdo je a není ten pravý....*

Všechna tato sdělení podporují skutečnost, že respondenti věří tomu, že existuje „jen jeden jediný“. V každém z těchto tvrzení se respondenti odvolávají na to, že Natali nebyla pro Teda „ta pravá“. Tím implikují, že věří v existenci „toho pravého člověka“. Toto zdůvodnění se v odpovědích vyskytovalo často.

4.8. Výsledky pro kategorii přesvědčení „láska vše překoná“

Podle Cobba a spol. je předpoklad, že láska samotná je dostatečným předpokladem pro fungování vztahu, chybný. Ačkoli láska je jedním z důležitých předpokladů pro dobře fungující vztah, pokud je to jediný důvod, který máme pro udržování vztahu s partnerem, může dojít přehlédnutí důležitých osobnostních kvalit, které jsou pro budoucí fungování vztahu nezbytné (Cobb a spol., 2003: 223).

K ověření, zda respondentky věří tomu, že láska vše překoná, jsem vybrala situaci ze seriálu Přátelé, kde se jeden z hlavních představitelů Ross rozhoduje mezi dvěma ženami: Rachel a July. Aby si ulehčil rozhodování, rozhodne se vytvořit si seznam důvodů pro a proti, ze kterého jasně vyplývá, že July je pro něj lepší partnerkou v aspektech jako jsou společné zájmy a inteligence, ale má jediný bod proti, a to „není to Rachel“. Čili jediným důvodem, proč by si měl vybrat Rachel je to, že ji miluje. Ptala jsem se respondentek, zda si měl Ross vybrat July nebo Rachel. 92% respondentek se domnívá, že Rachel je správnou volbou a pouze 5% z nich se domnívá, že si měl vybrat July. Svou volbu respondentky zdůvodňovaly následovně:

- *Ross miloval Rachel, takže je správné, že si vybral ji:)*
- *Tady použiji jeden citát: "Když ji miluješ není co řešit."*
- *Byla to přeci jeho životní láska*
- *Rachel je pro Rosse láska na celý život a žádná jiná by mu nebyla dost dobrá, protože by to nebyla Rachel.*

- *Miluje jí, a to je hlavní*
- *Zná její špatné vlastnosti a přesto ji miluje. Není co řešit.*

Ve všech výše uvedených odpovědích se respondentky odvolávají na lásku jako to nejdůležitější hledisko pro výběr partnera bez ohledu na další možné aspekty.

Z těchto výsledků usuzuji, že respondentky opravdu věří tomu, že láska vše překoná a je jediným důležitým základem pro dobrý vztah.

4.9. Analýza souvislosti mezi dobou strávenou sledováním seriálů a přesvědčeními o vztazích

Vzhledem k výše uvedeným výsledkům mě zajímalo, zda existuje souvislost mezi jednotlivými kategoriemi přesvědčení a tím, jakou dobu průměrně respondentky stráví sledováním seriálů. Nulová hypotéza byla taková, že neexistuje statisticky významná souvislost mezi frekvencí sledování romanticky laděných seriálů a tím, zda respondentky mají nefunkční představy o vztazích. Nulová hypotéza se nepotvrdila ($p < 0,05^{12}$) pouze ve dvou případech, a to u otázek „Lidé, kteří mají blízký vztah, můžou navzájem vycítit své potřeby, jako by si četli myšlenky.“ a „Biologické rozdíly mezi pohlavími nejsou hlavní příčinou problémů párů“. U ostatních otázek se nulová hypotéza potvrdila, že žádná statisticky významná souvislost mezi oběma proměnnými neexistuje. Zdá se tedy, že neexistuje souvislost mezi tím, jak často respondentky seriály sledují a tím, zda mají nefunkční představy o vztazích. Respondentky, které na seriály koukají pouhou 1 hodinu týdně jsou jejich obsahem stejně ovlivnitelné jako ty, které na seriály koukají více než 5 hodin týdně, tedy téměř každý den.

5. Interpretace výsledků

Mým cílem v této práci bylo dokázat, že fanynky romanticky laděných seriálů mají nefunkční představy o vztazích tak, jak je definovali Epstein s Eidelsonem. Z výše uvedených výsledků vyplývá, že tato hypotéza byla potvrzena částečně. Z pěti kategorií nefunkčních přesvědčení o vztazích, které Epstein s Eidelsonem definovali, respondentky prokazatelně věří pouze jedné. Jedná se o kategorii pojmenovanou „*čtení myšlenek je předpokládáno*“. Ukázalo se, že respondentky věří, že na základě jejich

blízkého vztahu bude jejich partner schopen vycítit jejich potřeby bez nutnosti komunikace. Toto od vztahu očekává téměř 60% všech respondentek (60% respondentek souhlasí, nebo silně souhlasí). 32% respondentek dokonce očekává, že partner díky schopnosti vycítit jejich potřeby bude schopen předvídat jejich chování, aniž by mu musely cokoli sdělovat.

Ačkoli partneři ve funkčním vztahu se ve většině případů znají dobře, tato očekávání jsou nerealistická a mohou vést ke zbytečným nedorozuměním a konfliktům (Epstein & Eidelson, 1982). V seriálech je vždy divákovi situace prezentována z více úhlů pohledu a ve většině případů je i z těchto úhlů analyzována.¹³ Domnívám se, že to může u diváka vést k falešné představě, že i v reálném životě je partner schopen domyslet si „scény“, u kterých není přítomen a je schopen analyzovat náznaky, které mu partnerka dává, a nemusí si uvědomovat, že partner vidí situaci pouze z úhlu jednoho. Stejně tak analytické schopnosti seriálových postav jsou často silně nadsazené¹⁴ a divačka se tak může domnívat, že schopnost chápat chování druhého a vycítit jeho potřeby je běžná.

Podle Giddense v „čistém“ vztahu vyniká význam intimity (Giddens, 1992: 45), která je dle Sternbergovy definice „pocitů porozumění a blízkosti“. Jestliže tedy základním předpokladem pro dobré fungování vztahu je intimita, není překvapivé, že většina respondentek tyto „pocitů porozumění“ chápe jako schopnost partnera je chápat za všech okolností bez nutnosti komunikace. Skutečnost, že seriály toto přesvědčení často prezentují, tuto víru ještě podporuje.

S dalšími dvěma kategoriemi se respondentky ztotožnily částečně. Jedná se o kategorie „*partneři se nemohou změnit*“ a „*pohlaví jsou rozdílná*“. V prvním případě respondentky věří, že partner je schopen vědomě změnit své chování. Především věří tomu, že jejich partner je schopen naučit se lépe vnímat jejich potřeby (70% uvedlo souhlas, nebo silný souhlas), což souvisí s předchozí kategorií, podle které respondentky věří, že partner, který je jim blízký, dokáže vnímat jejich potřeby. Stejně tak věří, že svým úsilím mohou změnit vztah, pokud nefunguje k jejich spokojenosti (70% uvedlo souhlas, nebo silný souhlas).

Domnívám se, že to souvisí se Sternbergovou koncepcí závazku, čili vědomému rozhodnutí vztah udržovat (Sternberg, 1986: 119), součástí toho je schopnost vědomě měnit své chování pro lepší fungování vztahu. Při další otázce se ale prokázalo, že

¹² Proveden chí-kvadrát test

¹³ Viz. Jak jsem poznal vaši matku, Teorie velkého třesku, Přátelé, Chirurgové a další

respondentky nevěří, že parter je schopen změnit se kompletně. V případě, že už je partner jednou zranil, většina z nich nevěří tomu, že se změní a stejnou chybu neudělá znovu (42% souhlasí, nebo silně souhlasí). V tomto ohledu si myslím, že seriály mohou mít velký vliv především vzhledem ke věku respondentek, kdy samy respondentky nemusí mít dostatek zkušeností v tomto ohledu. Dramatická struktura seriálů se často odvíjí dle Aristotelovy klasické definice tragédie, kde po kolizi a krizi (rozuměj situace, kdy dojde k pochybení partnera) dochází k peripetii, kdy partner zdánlivě napravuje své chování, která ovšem vyvrcholí (dle hesla „nic není nikdy jednoduché“) ke katastrofě, kdy hrdina ukáže, že se ve skutečnosti nezměnil. Předpokládám, že toto může divačky vést k představě, že skutečná náprava není možná. Díky nedostatku vlastních zkušeností se uchýlí k aplikaci Bandurova observačního učení (Bandura, 2002) a užijí své zprostředkované vzpomínky.

V případě přesvědčení „*pohlaví jsou rozdílná*“ se ukázalo, že většina respondentek nevěří, že by rozdíly mezi pohlavími měly závažný dopad na vztah jako takový, či způsobovaly problémy mezi partnery. Nicméně velká část z nich se domnívá, že muži mají rozdílné potřeby (emocionální i jiné) než ženy. S tímto souhlasí, či silně souhlasí přes 40% respondentek.

Podle mě to může mít za následek nevědomé stereotypizování partnerových potřeb a mylnou snahu o předvídání jeho chování na základě jeho pohlaví. V tomto případě se nejedná o přejímání „prostatických vzpomínek“ (Landsberg, 2004), ale spíše vnímání „vzkazu“, které nám média prezentují, tak jak tvrdil už Adorno (Adorno, 1954).

Pro kategorii „*sexuální perfekcionismus*“ výsledky nejsou natolik jednoznačné jako u předchozích kategorií. V seriálech je sex často prezentován jako činnost, na kterou mají hlavní hrdinové chuť kdykoli a kdekoli, a pokud ne, jedná se o závažný problém¹⁵. 25% respondentek se vyhradilo vůči tomu, že dobrý sexuální partner se může vzrušit kdykoli je to potřeba. Nicméně 15% respondentek s tímto tvrzením souhlasí, rozdíl tedy není příliš výrazný. Zbytek respondentek neprojevil jasný souhlas ani nesouhlas. Avšak i v případě, že respondentky nemají chuť na sex kdykoli to vyžaduje jejich partner, většina z nich (45%) to nepovažuje za problém. Když už ale k sexu dojde, je pro respondentky předpoklad dobrého zážitku to, že dovedou svého partnera k vyvrcholení, 30% z nich se ohledně svého výkonu necítí dobře, pokud se jim

¹⁴ Viz Dawsonův svět, Chirurgové, Awkward a další

¹⁵ Např. Jak jsem potkal vaši matku, Přátelé, Chirurgové, New Girl, Teorie velkého třesku, a další

to nepodaří a 23% z nich rozruší, pokud mají ohledně svého výkonu pochyby. Čili jak řekl Bauman, „sex je souzen na základě toho, zda přináší potěšení“ (Bauman, 2003: 45).

Z těchto výsledku usuzují, že respondentky mají od sebe poměrně vysoké očekávání, což může u některých vést k frustraci v případě, že nedosahují svých vysokých standardů.

Jediná z kategorií, u které se ukázalo, že respondentky s prezentovanými tvrzeními nesouhlasí, je „*nesouhlas je destruktivní*“. Téměř 50% respondentek jednoznačně nepovažuje hádky s partnerem za jeho nedostatek citů a není pro ně problém, když s nimi partner nesouhlasí. Stejně tak se dokážou vyrovnat s komplikacemi v počátku vztahu. 70% z nich si nemyslí, že by projev partnerova nesouhlasu znamenal, že o nich nemá dostatečně vysoké mínění.

Toto může být způsobeno tím, že na rozdíl od ostatních kategorií konflikty jsou oblast, ve které mohou mít respondentky dostatek zkušeností i vzhledem ke svému nízkému věku. Mohou si tedy zkušenosti zprostředkované pomocí seriálů dostatečně kriticky srovnat se svými reálnými zkušenostmi. Myslím ale, že to nepopírá Bandurovu teorii observačního učení, protože díky našim kognitivním procesům dokážeme rozhodnout, zda získané poznatky použijeme (Bandura, 2002), v tomto případě zážitky získané prostřednictvím seriálů respondentky mohou nahradit vlastními zkušenostmi.

Pro poslední dvě přesvědčení, která byla definována Cobbem a spol. se jasně potvrdilo (92% a 82%), že je respondentky mají. Jedná se o „*je jen jeden jediný*“ a „*láska vše překoná*“. U obou přesvědčení se domnívám, že platí, co bylo uvedeno výše, a to že respondentky nemají dostatek zkušeností, aby takové situace mohly soudit na základě nich. V obou případech jsou to přesvědčení prezentovaná nejen v seriálech, ale například v pohádkách, které jsou nám vyprávěny už jako malým dětem. Pro Sněhurku, Popelku a Růženku přišel jeden pravý princ, jehož pravá láska je vysvobodila. Respondentky tedy mají tendenci nechat se ovlivnit Sternbergovou vášnivou složkou lásky, či Giddensovou *amour passion*. Tato přesvědčení jsou tedy podle mého názoru do našeho podvědomí zabudována mnohem výrazněji formou pocitů a dojmů nežli ostatní přesvědčení a stejně jako u genderových rolí se jedná spíše o přijímání „vzkazu“, jak bylo definováno Adornem (Adorno, 1954). Toto zjištění uvádí v pochybnost Giddensovo tvrzení, že čistý vztah popírá romantickou lásku a mění honbu za „jediným jediným člověkem“ na honbu za tím správným vztahem (Giddens, 1992: 61).

Platí tedy to, co řekl Bandura: „Díky naší schopnosti symbolizace dokážeme přejímat zprostředkované zážitky a pomocí kognitivních procesů rozhodnout, co z nich

převezmeme a jakým způsobem tento zážitek dosadíme do našich vlastních postojů, hodnot a následně i do chování a jednání.“ (Bandura, 2002: 122) Myslím si, že respondentky přesvědčení prezentovaná v seriálech přejímají, ovšem pouze v případech, kdy nemají vlastní zkušenosti, které by tato přesvědčení popíraly. Jinými slovy, vybírají si, které zprostředkované zážitky použijí a které ne. Výsledky jsou také v souladu s Giddensovou teorií čistého vztahu, který klade důraz na intimitu a závazek. Respondentky ukázaly, že intimita neboli poznání a pocity blízkosti (Sternberg, 1986, 119), jsou pro ně velice důležitou částí vztahu. Natolik důležitou, že jsou přesvědčeny, že partner jim musí být natolik blízký, aby byl schopen vycítit jejich nálady a potřeby. Potřebu závazku respondentky potvrdily vírou v to, že se partner může svým vědomým úsilím, a závazkem vztah udržet, změnit.

Závěr

Ve svém výzkumu jsem chtěla dokázat, že fanoušci televizních seriálů mají nefunkční představy o vztazích. Na základě Bandurovy sociálně-kognitivní teorie jsem předpokládala, že vzorce prezentované v moderních seriálech budou ovlivňovat své diváky a jejich přesvědčení. Výzkum vycházel z předpokladu, že seriály tato přesvědčení skutečně prezentují.

Z výsledků vyplývá, že moje hypotéza byla potvrzena částečně. Fanyanky romanticky laděných seriálů věří, že partneři jsou schopni navzájem vycítit své potřeby a díky tomu předvídat své chování. To může vést k nedorozumění a konfliktům z důvodů nejasné komunikace. Domnívám se, že seriály toto mylné přesvědčení podporují tím, že ukazují partnerské vztahy z více úhlů pohledu a velice analyticky, což mohou divačky mylně vyžadovat od svých partnerů. Dále se prokázalo, že divačky věří, že ony i partneři jsou schopni vlastním úsilím změnit své chování ve vztahu, ale není možné, aby se partner změnil úplně po tom, co již jednou svou partnerku zranil. Z důvodu nízkého věku respondentek a tím i nedostatku zkušeností je možné, že v tomto ohledu odvozují svůj názor od seriálových vztahů, kde v zájmu narativní struktury často dochází k „nápravě“ hrdiny a jeho následnému opětovnému pochybení. Stejně tak se prokázalo, že fanyanky mají sklony k genderové zaujatosti z hlediska potřeb obou pohlaví a domnívají se, že muži mají jiné potřeby než ženy, což může vést k nedorozumění a snižování partnerových potřeb. Divačky ale nevěří, že by problémy ve vztahu mohly být způsobeny rozdíly mezi pohlavími. Nejednoznačné výsledky se

ukázaly v případě „*sexuálního perfekcionismu*“, kde sice respondentky neočekávají, že by bylo problematické, pokud nemají chuť na sex pokaždé, když chce jejich partner, ale pokud nedovedou partnera k vyvrcholení, nejsou se svým výkonem spokojeny. 19% respondentek to dokonce považuje za osobní selhání, ale 19% procent to nevidí jako problém.

Má hypotéza se jednoznačně nepotvrdila v případě nesouhlasu ve vztahu, který respondentky přijímají jako součást vztahu a neshody nevnímají jako problém, či dokonce partnerův projev nedostatku citů.

Jednoznačně se také potvrdila víra respondentek v existenci „*jen jednoho jediného*“ a skutečnost, že „*láska vše překoná*“.

Celkově se tedy domnívám, že seriály na své fanynky a jejich názory na vztahy vliv mají a to především v oblastech, kde ještě samy divačky nejsou dostatečně zkušené, aby mohly čerpat z vlastních zážitků, a pomáhají si tedy zážitky zprostředkovanými.

Tyto výsledky dávají prostor pro další výzkumy v této oblasti. V první řadě by bylo zajímavé hlouběji se zaměřit na přesvědčení „*je jen jeden jediný*“ a „*láska vše překoná*“. Zde se ukázala silná víra respondentek v tato přesvědčení. Také jsou to přesvědčení, která jsou v romantických médiích prezentována velice často a silně. Dále provést výzkum pro ostatní věkové kategorie respondentů a uvést do souvislosti přesvědčení s vlastními zkušenostmi respondentek pro další ověření mé hypotézy. Možností pro zkoumání seriálů a jejich souvislosti s partnerskými vztahy je nespočet a dává příležitost pro výzkum dlouhodobě zkoumající vliv seriálů na chování jedinců ve vztazích. Zajímavý pro další poznatky o tomto tématu by byl také kvalitativní výzkum za pomoci rozhovorů a případných focus groups, kde by mohly být zjištěny další souvislosti a důsledky sledování romanticky laděných seriálů.

Summary

This paper was dealing with correlation between watching romantic TV series and holding dysfunctional relationship beliefs. I expected a positive correlation based on Bandura's social-cognitive theories. This theory says that we unconsciously accept information presented to us through indirect ways as our own experience and implement this information into our belief system and later into our behavior. Therefore I assumed that behavioral patterns shown in TV shows will influence our beliefs about

relationships. This is of course conditional to TV series presenting these patterns, which is a basic assumption for my thesis.

The survey was done via TV series fan sites. Because of this demographic of respondents was very limited and I my results are used only for women in 15-25 demographics. I used RBI (Relationship belief inventory) questionnaire.

The results have partially confirmed my hypothesis that fans of romantic programming do hold dysfunctional relationship beliefs. This was confirmed mainly in the areas where the respondents do not have enough experience of their own due to their age and are therefore more easily influenced. The "*mind reading is expected*" belief has been proven to be held by the respondents in all aspects. Respondents believe that their partner should be able to sense their needs and feelings based on their close relationship and even be able to foresee their behavior without the need to communicate these. This could lead to misunderstandings and conflicts in the relationship. The respondents believe that the partner is able to learn to better perceive their needs and change their behavior to fulfill them, but do not believe that the partner is able to change fully. They anticipate that women and men have different needs in the relationship, which could lead to downgrading of partner's needs and again to misunderstandings. However they do not believe that differences in gender and sex are responsible for most problems in relationships. Considering sex, the respondents do not expect to be "in the mood" all the time every time. They do however do not consider the sexual act good unless their partner achieves orgasm and are upset if that does not happen. Most respondents also believe that there is "*the one and only*" and that "*love is enough*".

The respondents do perceive conflicts in relationships as natural and do not consider occasional arguments as a problem. They, in most part, do not hold the "*disagreement is destructive*" believe.

Použitá literatura

ADORNO, T.W. How to Look at Television. *The Quarterly of Film Radio and Television*, 1954, Vol. 8, No. 3, 213-235, ISSN: 1549-0068

BANDURA, A. Social Cognitive Theory of Mass Communication IN *Media effects: Advances in theory and research*. Bryant, J., Zillman, D., 2nd ed., Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum, 2002, p.121-153, ISBN: 0-8058-3864-3

BAUCOM, D.H., EPSTEIN, N. *Cognitive-behavioral Marital Therapy*, Levittown: Brunner/Mazel, 1990, ISBN: 0-87630-558-3

BAUMAN, Z. *Liquid Love*. 1st ed., Cambridge : Polity, 2003, ISBN: 0-7456-2489-8

COBB, N. P., LARSON, H. J., WATSON, W. L. Development of the Attitudes About Romance and Mate Selection Scale. *Family Relations*, July 2003, Vol. 52, No. 3, 222-231, ISSN: 01976664

EIDELSON, R. J., EPSTEIN, N. Cognition and Relationship Maladjustment: Development of a Measure of Dysfunctional Relationship Beliefs. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 1982, Vol. 50, No. 5, 715-720, ISSN: 1939-2117

GAIMAN, N. *Sandman: Krajina snů(Sen Noci Svatojánské)*, Praha: Crew, 2005, ISBN: 80-86321-70-3

GAIMAN, N. *Kniha hřbitova*, Frenštát pod Radhoštěm: Polaris, 2008, ISBN: 978-7332-129-1

GAIMAN, N. *Kouř a zrcadla*, Frenštát pod Radhoštěm: Polaris, 2009, ISBN: 978-80-7332-132-1

GERBNER, G., GROSS, L., MORGAN, M. SIGNORIELLI, N. Living with Television: The Dynamics of the Cultivation Effect IN *Perspectives on Media Effects* (pp. 17–40). Hilldale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 1986, ISBN: 0805807217

GIDDENS, A. *The Transformation of Intimacy: Sexuality, Love and Eroticism in Modern Sciences*, Stanford: Stanford University Press, 1992, ISBN: 0-8047-2090-8

GRIFFITHS, M. „*Why are soap operas so popular*“ 1995, [20. 6. 2011]. Dostupné z: <http://www.aber.ac.uk/media/Students/lmg9301.html>

HAFERKAMP, C. J. Beliefs about Relationships in Relation to Television Viewing, Soap Opera Viewing and Self-Monitoring. *Current Psychology*, 1999, Vol. 18, Issue 2, 193-205, ISSN: 1936-4733

HAMMOND, M., MAZDON, L. *The Contemporary Television Series*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2005, ISBN: 0-7486-1901-1

HOLMES, B.M. In Search of My „One and Only“: Romance-related Media and Beliefs in Romantic Relationship Destiny. *The Electronic Journal of Communication*, 2007, Vol. 17, No. 3 & 4, ISSN: 1183-5656

KATRŇÁK, T. Moderní partnerské vztahy a jejich proměna v době pozdní modernity. Sociologický časopis, 2000, Vol. 36 (No. 3: 307-316), ISSN: 0038-0288

LANDSBERG, A. *Prosthetic Memory: The Transformation of American Remembrance in the Age of Mass Culture*, New York: Columbia University Press, 2004, ISBN: 0231129270

PUNYANUNT-CARTER, N.M. Love on Television: Reality Perception Difference Between Men and Women. *North American Journal of Psychology*, 2006, Vol. 2, No.2, p.269-276, ISSN: 15277143

RIVADANEYERA, R., LEBO, M.J. The association between television-viewing behaviors and adolescent dating role attitudes and behaviors. *Journal of Adolescence*, 2008, Vol. 31, 291-305, ISSN: 0140-1971

RUBIN, Z. Measurement of romantic love. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1970, 16, 265-273, ISSN: 0022-3514

SIGNORIELLI, N. Adolescents and Ambivalence Toward Marriage: A Cultivation Analysis. *Youth and Society*, 1991, Vol. 23, Nb. 1, 121-149

STERNBERG, R.J. Triangular Theory of Love. *Psychological Review*, 1986, Vol. 93, No. 2, 119-135

Seznam příloh

Příloha č.1: Dotazník použitý pro výzkum

Příloha č.2: Původní dotazník Eidelsona a Epsteina

Příloha č.3: Použité tabulky

Příloha č.4: videa použitá v dotazníku (pouze v elektronické verzi)

Příloha č.1

Mí drazí spříznění fanoušci,

dovolte mě vás všechny požádat o účast na mém výzkumu pro bakalářskou práci.

Výzkum se týká našich oblíbených seriálů a také tématu, které ony seriály řeší: vztahů.

Dotazník Vám zabere přibližně 20 minut.

Výzkum je zcela anonymní a dobrovolný.

Předem děkuji za pomoc a spolupráci.

Tereza Váchová (Institut sociologie, FSV, UK)

V následujících otázkách se prosím po zhlédnutí videa pokuste nebrat v úvahu následný vývoj situací. Vyberte jednu z možností tak, jako byste se ve zmíněné situaci ocitli sami. Zároveň prosím zaškrtněte políčko "důvod" a stručně vysvětlíte, proč jste se takto rozhodli.

1. *Odkaz na video spot č.1(viz. příloha č.4)*

- a. Ross si měl vybrat July.
- b. Ross si měl vybrat Rachel.

Důvod:

2. *Odkaz na video spot č.2(viz. příloha č.4)*

- a. Ted se s Natali neměl rozcházet.
- b. Je správné, že se s ní Ted rozešel.

Důvod: ...

V následujících otázkách prosím vyberte jednu z šesti možností.

(Možnosti byly následující, uvedené u každé otázky):

S tvrzením silně souhlasím

S tvrzením souhlasím

S tvrzením spíše souhlasím

S tvrzením spíše nesouhlasím

S tvrzením nesouhlasím

S tvrzením silně nesouhlasím

3. Pokud můj partner nesouhlasí s mým názorem, nejspíš o mně nemá vysoké mínění.
4. Škody napáchané v počátku vztahu už pravděpodobně nikdy nemůžou být napraveny.
5. Jsem rozčilený(á), když mám pocit, že jsem svého partnera sexuálně neuspokojil(a).
6. Muži i ženy mají stejné základní emocionální potřeby.
7. Nedokážu přijmout, když se mnou můj partner nesouhlasí.
8. Nedorozumění mezi partnery jsou způsobena vrozenými psychologickými rozdíly mezi oběma pohlavími.
9. Velice mě rozruší, když můj partner nepozná, jak se cítím a musím mu/jí to říct.
10. Partner se může naučit lépe vnímat potřeby toho druhého.
11. Dobrý sexuální partner se může vzrušit kdykoli je potřeba.
12. Mám rád(a), když můj partner projevuje jiné názory, než mám já.
13. Lidé, kteří mají blízký vztah, můžou navzájem vycítit své potřeby, jako by si četli myšlenky.
14. Pokud nechci sex pokaždé, když chce můj partner, zvažuji, že mám problém.
15. Muži a ženy mají ve vztahu stejné potřeby.
16. Velmi mě rozruší, když já a můj partner máme na věci jiný pohled.
17. Je pro mě důležité, že můj partner může předvídat mé chování, protože dokáže vycítit mé nálady.
18. Partner, který mě jednou hodně zranil, to pravděpodobně udělá znovu.
19. Cítím se dobře ohledně svého sexuálního výkonu, i když partner nedosáhne orgasmu.
20. Biologické rozdíly mezi muži a ženami nejsou hlavní příčinou problémů párů.
21. Nedokážu tolerovat, když se se mnou můj partner hádá.
22. Partner by měl vycítit, jak se cítím, i když mu to neřeknu.
23. Pokud se chce partner změnit, věřím, že to dokáže.
24. Lidé, kteří se milují, vědí přesně, na co ten druhý myslí, aniž by si řekli slovo.
25. Pokud se mi nelíbí, jak náš vztah funguje, můžu ho zlepšit.
26. Potíže v mém sexuálním výkonu neberu jako osobní selhání.
27. Nemůžete doopravdy pochopit někoho, kdo má opačné pohlaví.

Ted' už jen několik obvyklých otázek na závěr.

28. Jsem:

- a) muž
- b) žena

29. Věk:

- a) 15-20
- b) 21-25
- c) 26-30
- d) 31-40
- e) 41-50
- f) 51 a víc

30. Jste student?

- a) ano
- b) ne

31. Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů?

- a) 1-2 hodiny
- b) 2,5-4 hodiny
- c) 4,5-5 hodin
- d) 5 hodin a více

Příloha č.2

442

*Cognitive-Behavioral Marital Therapy***RELATIONSHIP BELIEF INVENTORY**

(Roy J. Eidelson and Norman Epstein, 1981)

The statements below describe ways in which a person might feel about a relationship with another person. Please mark the space next to each statement according to how strongly you believe that it is true or false for you. *Please mark every one.* Write in 5, 4, 3, 2, 1, or 0 to stand for the following answers.

5: I *strongly* believe that the statement is *true*.

4: I believe that the statement is *true*.

3: I believe that the statement is *probably true*, or more true than false.

2: I believe that the statement is *probably false*, or more false than true.

1: I believe that the statement is *false*.

0: I *strongly* believe that the statement is *false*.

-
- _____ 1. If your partner expresses disagreement with your ideas, s/he probably does not think highly of you.
- _____ 2. I do not expect my partner to sense all my moods.
- _____ 3. Damages done early in a relationship probably cannot be reversed.
- _____ 4. I get upset if I think I have not completely satisfied my partner sexually.
- _____ 5. Men and women have the same basic emotional needs.
- _____ 6. I cannot accept it when my partner disagrees with me.
- _____ 7. If I have to tell my partner that something is important to me, it does not mean s/he is insensitive to me.
- _____ 8. My partner does not seem capable of behaving other than s/he does now.
- _____ 9. If I'm not in the mood for sex when my partner is, I don't get upset about it.
- _____ 10. Misunderstandings between partners generally are due to inborn differences in psychological makeups of men and women.
-
- _____ 11. I take it as a personal insult when my partner disagrees with an important idea of mine.
- _____ 12. I get very upset if my partner does not recognize how I am feeling and I have to tell him/her.
- _____ 13. A partner can learn to become more responsive to his/her partner's needs.
- _____ 14. A good sexual partner can get himself/herself aroused for sex whenever necessary.

- _____ 15. Men and women probably will never understand the opposite sex very well.
- _____ 16. I like it when my partner presents views different from mine.
- _____ 17. People who have a close relationship can sense each other's needs as if they could read each other's minds.
- _____ 18. Just because my partner has acted in ways that upset me does not mean that s/he will do so in the future.
- _____ 19. If I cannot perform well sexually whenever my partner is in the mood, I would consider that I have a problem.
- _____ 20. Men and women need the same basic things out of a relationship.
- _____ 21. I get very upset when my partner and I cannot see things the same way.
- _____ 22. It is important to me for my partner to anticipate my needs by sensing changes in my moods.
- _____ 23. A partner who hurts you badly once probably will hurt you again.
- _____ 24. I can feel OK about my lovemaking even if my partner does not achieve orgasm.
- _____ 25. Biological differences between men and women are not major causes of couples' problems.
- _____ 26. I cannot tolerate it when my partner argues with me.
- _____ 27. A partner should know what you are thinking or feeling without you having to tell.
- _____ 28. If my partner wants to change, I believe that s/he can do it.
- _____ 29. If my sexual partner does not get satisfied completely, it does not mean that I have failed.
- _____ 30. One of the major causes of marital problems is that men and women have different emotional needs.
- _____ 31. When my partner and I disagree, I feel like our relationship is falling apart.
- _____ 32. People who love each other know exactly what each other's thoughts are without a word ever being said.
personal routine to me.
- _____ 35. You can't really understand someone of the opposite sex.
- _____ 36. I do not doubt my partner's feelings for me when we argue.
- _____ 37. If you have to ask your partner for something, it shows that s/he was not "tuned into" your needs.
- _____ 38. I do not expect my partner to be able to change.

- _____ 39. When I do not seem to be performing well sexually, I get upset.
- _____ 40. Men and women will always be mysteries to each other.

Příloha č.3

4.1. Popis vzorku

Pohlaví

	<i>Frekvence</i>	<i>Procenta</i>	<i>Platná procenta</i>
Muž	18	5,8	6
Žena	283	91,6	94
Celkem	301	97,4	100
Chybějící hodnoty	8		

Jste student?

	<i>Frekvence</i>	<i>Procenta</i>	<i>Platná procenta</i>
Ano	220	71,2	73,6
Ne	79	25,6	26,4
Celkem	299	96,8	100,0
Chybějící hodnoty	10	3,2	

Věk

	<i>Frekvence</i>	<i>Procenta</i>	<i>Platná procenta</i>
15-20 let	84	27,2	27,9
21-25 let	159	51,5	52,8
26-30 let	35	11,3	11,6
31-40 let	17	5,5	5,6
41-50 let	4	1,3	1,3
51 a více	2	,6	,7
Celkem	301	97,4	100,0
Chybějící hodnoty	8	2,6	

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů?

	<i>Frekvence</i>	<i>Procenta</i>	<i>Platná procenta</i>
1-2 hodiny	42	18,3	18,3
2,5-4 hodiny	92	40,2	40,2
4,5-5 hodin	36	15,7	15,7
5 a více hodin	59	25,8	25,8
Celkem	229	100	100
Chybějící hodnoty	0		

4.2. Výsledky pro kategorii přesvědčení „nesouhlas je destruktivní“

Pokud můj partner nesouhlasí s mým názorem, nejspíš o mně nemá vysoké mínění.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
S tvrzením silně souhlasím.	1	,4	,4	,4
S tvrzením souhlasím.	2	,9	,9	1,3
S tvrzením spíše souhlasím.	17	7,4	7,4	8,7
S tvrzením spíše Valid nesouhlasím.	47	20,5	20,5	29,3
S tvrzením nesouhlasím.	111	48,5	48,5	77,7
S tvrzením silně nesouhlasím.	51	22,3	22,3	100,0
Total	229	100,0	100,0	

Nedokážu přijmout, když se mnou můj partner nesouhlasí.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
S tvrzením silně souhlasím.	5	2,2	2,2	2,2
S tvrzením souhlasím.	11	4,8	4,8	7,0
S tvrzením spíše souhlasím.	50	21,8	21,8	28,8
S tvrzením spíše Valid nesouhlasím.	65	28,4	28,4	57,2
S tvrzením nesouhlasím.	79	34,5	34,5	91,7
S tvrzením silně nesouhlasím.	19	8,3	8,3	100,0
Total	229	100,0	100,0	

Mám rád(a), když můj partner projevuje jiné názory, než mám já.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
S tvrzením silně souhlasím.	12	5,2	5,2	5,2
S tvrzením souhlasím.	43	18,8	18,8	24,0
S tvrzením spíše souhlasím.	97	42,4	42,4	66,4
S tvrzením spíše nesouhlasím.	67	29,3	29,3	95,6
S tvrzením nesouhlasím.	7	3,1	3,1	98,7
S tvrzením silně nesouhlasím.	3	1,3	1,3	100,0
Total	229	100,0	100,0	

Velmi mě rozruší, když já a můj partner máme na věci jiný pohled.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
S tvrzením silně souhlasím.	1	,4	,4	,4
S tvrzením souhlasím.	8	3,5	3,5	3,9
S tvrzením spíše souhlasím.	39	17,0	17,0	21,0
S tvrzením spíše nesouhlasím.	103	45,0	45,0	65,9
S tvrzením nesouhlasím.	61	26,6	26,6	92,6
S tvrzením silně nesouhlasím.	17	7,4	7,4	100,0
Total	229	100,0	100,0	

Nedokážu tolerovat, když se se mnou můj partner hádá.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
S tvrzením silně souhlasím.	4	1,7	1,7	1,7
S tvrzením souhlasím.	16	7,0	7,0	8,7
S tvrzením spíše souhlasím.	34	14,8	14,8	23,6
S tvrzením spíše nesouhlasím.	88	38,4	38,4	62,0
S tvrzením nesouhlasím.	73	31,9	31,9	93,9
S tvrzením silně nesouhlasím.	14	6,1	6,1	100,0
Total	229	100,0	100,0	

4.3. Výsledky pro kategorii přesvědčení „čtení myšlenek je předpokládáno“

Velice mě rozruší, když můj partner nepozná, jak se cítím a musím mu/jí to říct.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
S tvrzením silně souhlasím.	14	6,1	6,1	6,1
S tvrzením souhlasím.	32	14,0	14,0	20,1
S tvrzením spíše souhlasím.	78	34,1	34,1	54,1
S tvrzením spíše Valid nesouhlasím.	58	25,3	25,3	79,5
S tvrzením nesouhlasím.	35	15,3	15,3	94,8
S tvrzením silně nesouhlasím.	12	5,2	5,2	100,0
Total	229	100,0	100,0	

Lidé, kteří mají blízký vztah, můžou navzájem vycítit své potřeby, jako by si četli myšlenky.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
S tvrzením silně souhlasím.	39	17,0	17,0	17,0
S tvrzením souhlasím.	95	41,5	41,5	58,5
S tvrzením spíše souhlasím.	74	32,3	32,3	90,8
S tvrzením spíše Valid nesouhlasím.	18	7,9	7,9	98,7
S tvrzením nesouhlasím.	3	1,3	1,3	100,0
Total	229	100,0	100,0	

Je pro mě důležité, že můj partner může předvídat mé chování, protože dokáže vycítit mé nálady.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
S tvrzením silně souhlasím.	10	4,4	4,4	4,4
S tvrzením souhlasím.	63	27,5	27,5	31,9
S tvrzením spíše souhlasím.	116	50,7	50,7	82,5
S tvrzením spíše Valid nesouhlasím.	29	12,7	12,7	95,2
S tvrzením nesouhlasím.	9	3,9	3,9	99,1
S tvrzením silně nesouhlasím.	2	,9	,9	100,0
Total	229	100,0	100,0	

Partner by měl vycítit, jak se cítím, i když mu to neřeknu.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
S tvrzením silně souhlasím.	8	3,5	3,5	3,5
S tvrzením souhlasím.	40	17,5	17,5	21,0
S tvrzením spíše souhlasím.	96	41,9	41,9	62,9
S tvrzením spíše Valid nesouhlasím.	50	21,8	21,8	84,7
S tvrzením nesouhlasím.	28	12,2	12,2	96,9
S tvrzením silně nesouhlasím.	7	3,1	3,1	100,0
Total	229	100,0	100,0	

Lidé, kteří se milují, vědí přesně, na co ten druhý myslí, aniž by si řekli slovo.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
S tvrzením silně souhlasím.	6	2,6	2,6	2,6
S tvrzením souhlasím.	25	10,9	10,9	13,5
S tvrzením spíše souhlasím.	70	30,6	30,6	44,1
S tvrzením spíše Valid nesouhlasím.	73	31,9	31,9	76,0
S tvrzením nesouhlasím.	42	18,3	18,3	94,3
S tvrzením silně nesouhlasím.	13	5,7	5,7	100,0
Total	229	100,0	100,0	

4.4. Výsledky pro kategorii přesvědčení „partneři se nemohou změnit“**Partner se může naučit lépe vnímat potřeby toho druhého.**

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
S tvrzením silně souhlasím.	32	14,0	14,0	14,0
S tvrzením souhlasím.	126	55,0	55,0	69,0
S tvrzením spíše souhlasím.	63	27,5	27,5	96,5
S tvrzením spíše Valid nesouhlasím.	4	1,7	1,7	98,3
S tvrzením nesouhlasím.	4	1,7	1,7	100,0
Total	229	100,0	100,0	

Škody napáchané v počátku vztahu už pravděpodobně nikdy nemůžou být napraveny.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
S tvrzením silně souhlasím.	4	1,7	1,7	1,7
S tvrzením souhlasím.	19	8,3	8,3	10,0
S tvrzením spíše souhlasím.	67	29,3	29,3	39,3
S tvrzením spíše nesouhlasím.	84	36,7	36,7	76,0
S tvrzením nesouhlasím.	42	18,3	18,3	94,3
S tvrzením silně nesouhlasím.	13	5,7	5,7	100,0
Total	229	100,0	100,0	

Partner, který mě jednou hodně zranil, to pravděpodobně udělá znovu.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
S tvrzením silně souhlasím.	24	10,5	10,5	10,5
S tvrzením souhlasím.	72	31,4	31,4	41,9
S tvrzením spíše souhlasím.	88	38,4	38,4	80,3
S tvrzením spíše nesouhlasím.	31	13,5	13,5	93,9
S tvrzením nesouhlasím.	13	5,7	5,7	99,6
S tvrzením silně nesouhlasím.	1	,4	,4	100,0
Total	229	100,0	100,0	

Pokud se chce partner změnit, věřím, že to dokáže.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
S tvrzením silně souhlasím.	9	3,9	3,9	3,9
S tvrzením souhlasím.	62	27,1	27,1	31,0
S tvrzením spíše souhlasím.	99	43,2	43,2	74,2
S tvrzením spíše nesouhlasím.	41	17,9	17,9	92,1
S tvrzením nesouhlasím.	13	5,7	5,7	97,8
S tvrzením silně nesouhlasím.	5	2,2	2,2	100,0
Total	229	100,0	100,0	

Pokud se mi nelíbí, jak náš vztah funguje, můžu ho zlepšit.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	S tvrzením silně souhlasím.	19	8,3	8,4	8,4
	S tvrzením souhlasím.	86	37,6	38,1	46,5
	S tvrzením spíše souhlasím.	103	45,0	45,6	92,0
	S tvrzením spíše nesouhlasím.	15	6,6	6,6	98,7
	S tvrzením nesouhlasím.	1	,4	,4	99,1
	S tvrzením silně nesouhlasím.	2	,9	,9	100,0
	Total	226	98,7	100,0	
Missing	System	3	1,3		
Total		229	100,0		

4.5. Výsledky pro kategorii přesvědčení „sexuální perfekcionismus“**Jsem rozčilený(á), když mám pocit, že jsem svého partnera sexuálně neuspokojil(a).**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	S tvrzením silně souhlasím.	15	6,6	6,6	6,6
	S tvrzením souhlasím.	58	25,3	25,4	32,0
	S tvrzením spíše souhlasím.	85	37,1	37,3	69,3
	S tvrzením spíše nesouhlasím.	39	17,0	17,1	86,4
	S tvrzením nesouhlasím.	24	10,5	10,5	96,9
	S tvrzením silně nesouhlasím.	7	3,1	3,1	100,0
	Total	228	99,6	100,0	
Missing	System	1	,4		
Total		229	100,0		

Dobrý sexuální partner se může vzrušit kdykoli je potřeba.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	S tvrzením silně souhlasím.	5	2,2	2,2	2,2
	S tvrzením souhlasím.	30	13,1	13,2	15,4
	S tvrzením spíše souhlasím.	53	23,1	23,3	38,8
	S tvrzením spíše nesouhlasím.	81	35,4	35,7	74,4
	S tvrzením nesouhlasím.	46	20,1	20,3	94,7
	S tvrzením silně nesouhlasím.	12	5,2	5,3	100,0
	Total	227	99,1	100,0	
Missing	System	2	,9		
Total		229	100,0		

Pokud nechci sex pokaždé, když chce můj partner, zvažuji, že mám problém.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	S tvrzením silně souhlasím.	6	2,6	2,6	2,6
	S tvrzením souhlasím.	9	3,9	3,9	6,6
	S tvrzením spíše souhlasím.	34	14,8	14,8	21,4
	S tvrzením spíše nesouhlasím.	77	33,6	33,6	55,0
	S tvrzením nesouhlasím.	76	33,2	33,2	88,2
	S tvrzením silně nesouhlasím.	27	11,8	11,8	100,0
	Total	229	100,0	100,0	

Cítím se dobře ohledně svého sexuálního výkonu i když partner nedosáhne orgasmu.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	S tvrzením silně souhlasím.	5	2,2	2,2	2,2
	S tvrzením souhlasím.	13	5,7	5,8	8,0
	S tvrzením spíše souhlasím.	43	18,8	19,2	27,2
	S tvrzením spíše nesouhlasím.	95	41,5	42,4	69,6
	S tvrzením nesouhlasím.	57	24,9	25,4	95,1
	S tvrzením silně nesouhlasím.	11	4,8	4,9	100,0
	Total	224	97,8	100,0	
Missing	System	5	2,2		
Total		229	100,0		

Potíže v mém sexuálním výkonu neberu jako osobní selhání.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	S tvrzením silně souhlasím.	4	1,7	1,8	1,8
	S tvrzením souhlasím.	40	17,5	17,7	19,5
	S tvrzením spíše souhlasím.	48	21,0	21,2	40,7
	S tvrzením spíše nesouhlasím.	89	38,9	39,4	80,1
	S tvrzením nesouhlasím.	35	15,3	15,5	95,6
	S tvrzením silně nesouhlasím.	10	4,4	4,4	100,0
	Total	226	98,7	100,0	
Missing	System	3	1,3		
Total		229	100,0		

4.6. Výsledky pro kategorii přesvědčení „pohlaví jsou rozdílná“

Muži i ženy mají stejné základní emocionální potřeby.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
S tvrzením silně souhlasím.	14	6,1	6,1	6,1
S tvrzením souhlasím.	19	8,3	8,3	14,4
S tvrzením spíše souhlasím.	34	14,8	14,8	29,3
S tvrzením spíše nesouhlasím.	68	29,7	29,7	59,0
S tvrzením nesouhlasím.	55	24,0	24,0	83,0
S tvrzením silně nesouhlasím.	39	17,0	17,0	100,0
Total	229	100,0	100,0	

Nedorozumění mezi partnery jsou způsobena vrozenými psychologickými rozdíly mezi oběma pohlavími.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
S tvrzením silně souhlasím.	4	1,7	1,8	1,8
S tvrzením souhlasím.	32	14,0	14,1	15,9
S tvrzením spíše souhlasím.	67	29,3	29,5	45,4
S tvrzením spíše nesouhlasím.	66	28,8	29,1	74,4
S tvrzením nesouhlasím.	41	17,9	18,1	92,5
S tvrzením silně nesouhlasím.	17	7,4	7,5	100,0
Total	227	99,1	100,0	
Missing System	2	,9		
Total	229	100,0		

Muži a ženy mají ve vztahu stejné potřeby.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid S tvrzením silně souhlasím.	6	2,6	2,6	2,6
S tvrzením souhlasím.	9	3,9	3,9	6,6
S tvrzením spíše souhlasím.	34	14,8	14,8	21,4
S tvrzením spíše nesouhlasím.	77	33,6	33,6	55,0
S tvrzením nesouhlasím.	76	33,2	33,2	88,2
S tvrzením silně nesouhlasím.	27	11,8	11,8	100,0
Total	229	100,0	100,0	

Biologické rozdíly mezi muži a ženami nejsou hlavní příčinou problémů párů.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid S tvrzením silně souhlasím.	16	7,0	7,0	7,0
S tvrzením souhlasím.	73	31,9	32,0	39,0
S tvrzením spíše souhlasím.	73	31,9	32,0	71,1
S tvrzením spíše nesouhlasím.	48	21,0	21,1	92,1
S tvrzením nesouhlasím.	14	6,1	6,1	98,2
S tvrzením silně nesouhlasím.	4	1,7	1,8	100,0
Total	228	99,6	100,0	
Missing System	1	,4		
Total	229	100,0		

Nemůžete doopravdy pochopit někoho, kdo má opačné pohlaví.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	S tvrzením silně souhlasím.	6	2,6	2,6
	S tvrzením souhlasím.	30	13,1	15,9
	S tvrzením spíše souhlasím.	45	19,7	35,7
	S tvrzením spíše nesouhlasím.	62	27,1	63,0
	S tvrzením nesouhlasím.	58	25,3	88,5
	S tvrzením silně nesouhlasím.	26	11,4	100,0
	Total	227	99,1	100,0
Missing	System	2	,9	
Total		229	100,0	

4.7. Výsledky pro kategorii přesvědčení „je jen jeden jediný“

HIMYM2 Ted a Natali

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ted se s Natali neměl rozcházet.	38	16,6	17,8
	Je správné, že se s ní Ted rozešel.	175	76,4	100,0
	Total	213	93,0	100,0
Missing	System	16	7,0	
Total		229	100,0	

4.7. Výsledky pro kategorii přesvědčení „láska vše překoná“

Ross a Rachel: Video 2

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ross si měl vybrat July.	11	4,8	5,0
	Ross si správně vybral Rachel.	211	92,1	100,0
	Total	222	96,9	100,0
Missing	System	7	3,1	
Total		229	100,0	

4.9. Analýza souvislosti mezi dobou strávenou sledováním seriálů a přesvědčeními o vztazích

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Pokud můj partner nesouhlasí s mým názorem, nejspíš o mně nemá vysoké mínění.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	8,209 ^a	15	,915
Likelihood Ratio	8,533	15	,901
Linear-by-Linear Association	,001	1	,976
N of Valid Cases	229		

a. 11 cells (45,8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,16.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Škody napáchané v počátku vztahu už pravděpodobně nikdy nemůžou být napraveny.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	13,838 ^a	15	,538
Likelihood Ratio	14,106	15	,517
Linear-by-Linear Association	,480	1	,489
N of Valid Cases	229		

a. 10 cells (41,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,63.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Jsem rozčilený(á), když mám pocit, že jsem svého partnera sexuálně neuspokojil(a).

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,878 ^a	15	,612
Likelihood Ratio	14,083	15	,519
Linear-by-Linear Association	,453	1	,501
N of Valid Cases	228		

a. 9 cells (37,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,07.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Muži i ženy mají stejné základní emocionální potřeby.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	13,279 ^a	15	,581
Likelihood Ratio	13,610	15	,555
Linear-by-Linear Association	,044	1	,834
N of Valid Cases	229		

a. 6 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,20.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Nedokážu přijmout, když se mnou můj partner nesouhlasí.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	8,753 ^a	15	,890
Likelihood Ratio	9,968	15	,822
Linear-by-Linear Association	,135	1	,713
N of Valid Cases	229		

a. 11 cells (45,8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,79.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Nedorozumění mezi partnery jsou způsobena vrozenými psychologickými rozdíly mezi oběma pohlavími.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	16,530 ^a	15	,348
Likelihood Ratio	17,645	15	,282
Linear-by-Linear Association	,749	1	,387
N of Valid Cases	227		

a. 7 cells (29,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,63.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Velice mě rozruší, když můj partner nepozná, jak se cítím a musím mu/jí to říct.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	23,361 ^a	15	,077
Likelihood Ratio	25,823	15	,040
Linear-by-Linear Association	,299	1	,584
N of Valid Cases	229		

a. 7 cells (29,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,89.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Partner se může naučit lépe vnímat potřeby toho druhého.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	17,365 ^a	12	,136
Likelihood Ratio	19,320	12	,081
Linear-by-Linear Association	3,155	1	,076
N of Valid Cases	229		

a. 8 cells (40,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,63.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Dobrý sexuální partner se může vzrušit kdykoli je potřeba.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,496 ^a	15	,850
Likelihood Ratio	10,325	15	,799
Linear-by-Linear Association	,159	1	,690
N of Valid Cases	227		

a. 9 cells (37,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,77.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Mám rád(a), když můj partner projevuje jiné názory, než mám já.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	16,922 ^a	15	,324
Likelihood Ratio	20,342	15	,159
Linear-by-Linear Association	,971	1	,324
N of Valid Cases	229		

a. 12 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,47.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Lidé, kteří mají blízký vztah, mohou navzájem vycítit své potřeby, jako by si četli myšlenky.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	21,135 ^a	12	,048
Likelihood Ratio	21,146	12	,048
Linear-by-Linear Association	2,082	1	,149
N of Valid Cases	229		

a. 7 cells (35,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,47.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Pokud nechci sex pokaždé, když chce můj partner, zvažuji, že mám problém.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	11,131 ^a	15	,743
Likelihood Ratio	13,057	15	,598
Linear-by-Linear Association	,065	1	,798
N of Valid Cases	229		

a. 10 cells (41,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,94.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Muži a ženy mají ve vztahu stejné potřeby.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	11,131 ^a	15	,743
Likelihood Ratio	13,057	15	,598
Linear-by-Linear Association	,065	1	,798
N of Valid Cases	229		

a. 10 cells (41,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,94.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Velmi mě rozruší, když já a můj partner máme na věci jiný pohled.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	10,225 ^a	15	,805
Likelihood Ratio	9,059	15	,874
Linear-by-Linear Association	,425	1	,514
N of Valid Cases	229		

a. 11 cells (45,8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,16.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Je pro mě důležité, že můj partner může předvídat mé chování, protože dokáže vycítit mé nálady.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	19,486 ^a	15	,193
Likelihood Ratio	23,013	15	,084
Linear-by-Linear Association	,105	1	,745
N of Valid Cases	229		

a. 13 cells (54,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,31.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Partner, který mě jednou hodně zranil, to pravděpodobně udělá znovu.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,700 ^a	15	,402
Likelihood Ratio	18,393	15	,243
Linear-by-Linear Association	,078	1	,780
N of Valid Cases	229		

a. 10 cells (41,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,16.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Cítím se dobře ohledně svého sexuálního výkonu i když partner nedosáhne orgasmu.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	13,835 ^a	15	,538
Likelihood Ratio	17,150	15	,310
Linear-by-Linear Association	,469	1	,493
N of Valid Cases	224		

a. 11 cells (45,8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,74.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Biologické rozdíly mezi muži a ženami nejsou hlavní příčinou problémů párů.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	25,471 ^a	15	,044
Likelihood Ratio	27,115	15	,028
Linear-by-Linear Association	,404	1	,525
N of Valid Cases	228		

a. 10 cells (41,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,61.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Nedokážu tolerovat, když se se mnou můj partner hádá.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	16,036 ^a	15	,380
Likelihood Ratio	19,486	15	,193
Linear-by-Linear Association	,112	1	,738
N of Valid Cases	229		

a. 10 cells (41,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,63.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Partner by měl vycítit, jak se cítím, i když mu to neřeknu.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	13,625 ^a	15	,554
Likelihood Ratio	17,428	15	,294
Linear-by-Linear Association	,058	1	,809
N of Valid Cases	229		

a. 9 cells (37,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,10.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Pokud se chce partner změnit, věřím, že to dokáže.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	11,446 ^a	15	,720
Likelihood Ratio	13,983	15	,527
Linear-by-Linear Association	,303	1	,582
N of Valid Cases	229		

a. 11 cells (45,8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,79.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Lidé, kteří se milují, vědí přesně, na co ten druhý myslí, aniž by si řekli slovo.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	8,291 ^a	15	,912
Likelihood Ratio	8,691	15	,893
Linear-by-Linear Association	,002	1	,967
N of Valid Cases	229		

a. 9 cells (37,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,94.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Pokud se mi nelíbí, jak náš vztah funguje, můžu ho zlepšit.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,575 ^a	15	,846
Likelihood Ratio	10,109	15	,813
Linear-by-Linear Association	,053	1	,818
N of Valid Cases	226		

a. 14 cells (58,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,16.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Potíže v mém sexuálním výkonu neberu jako osobní selhání.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	14,577 ^a	15	,482
Likelihood Ratio	14,776	15	,468
Linear-by-Linear Association	5,445	1	,020
N of Valid Cases	226		

a. 8 cells (33,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,60.

Přibližně kolik času týdně strávíte sledováním seriálů? * Nemůžete doopravdy pochopit někoho, kdo má opačné pohlaví.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	17,102 ^a	15	,313
Likelihood Ratio	19,563	15	,189
Linear-by-Linear Association	,134	1	,714
N of Valid Cases	227		

a. 7 cells (29,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,93.